

Vides pārraudzības valsts birojs

Rūpniecības iela 23, Rīga, LV-1045, tālr. 67321173, fakss 67321049, e-pasts pasts@vpvb.gov.lv, www.vpvb.gov.lv

Rīgā

05.01.2021

Atzinums Nr. 5-04/1
par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu derīgo izrakteņu (kūdras)
ieguvei kūdras atradnē “Jegorovas purvs” Baltinavas novada Baltinavas
pagastā¹

Derīgs līdz 2024. gada 5. janvārim

Paredzētās darbības ierosinātājs:

AS “*Latvijas valsts meži*”, reģistrācijas Nr. 40003466281, adrese: Vaiņodes iela 1, Rīga, LV-1004, tālr. 67805015, elektroniskā pasta adrese: lvm@lvm.lv (turpmāk – Ierosinātāja).

Ziņojuma izstrādātājs:

SIA “*Vides konsultāciju birojs*”, reģistrācijas Nr. 40003282693, adrese: Pils iela 7-11, Rīga, LV-1050, tālr. 67557668, elektroniskā pasta adrese: birojs@vkb.lv (turpmāk – Izstrādātāja).

Ziņojums iesniegts Vides pārraudzības valsts birojā (turpmāk – Birojs):

Ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojums (turpmāk – Ziņojums) derīgo izrakteņu (kūdras) ieguvei kūdras atradnē “*Jegorovas purvs*” Baltinavas novada Baltinavas pagastā pirmo reizi Birojā iesniegts 2020. gada 12. februārī. Papildinātais Ziņojums Birojā iesniegts 2020. gada 26. novembrī.

Atzinums izdots saskaņā ar likuma “*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*” (turpmāk – Novērtējuma likums) 20. panta pirmo daļu un tajā noteikti nosacījumi saskaņā ar šā likuma 20. panta desmito daļu.

1. Paredzētās darbības nosaukums:

Derīgo izrakteņu (kūdras) ieguve kūdras atradnē “*Jegorovas purvs*” (turpmāk – Paredzētā darbība).

¹ Izstrādātāja Ziņojuma nosaukumā lietojusi terminu “*derīgo izrakteņu (kūdras) ieguves lauku paplašināšana*”, jo vēsturiski Jegorovas purvā tika plānots iegūt kūdras mazākā platībā (~ 180 ha) nekā pašlaik (~ 224 ha), tomēr, Birojs, izvērtējot Paredzētās darbības būtību, konstatē, ka atradnes teritorijā līdz šim ieguve nav tikusi veikta un faktiski tā uzskatāma par jaunu darbību, tāpēc tālāk šajā atzinumā tiek lietots termins “*derīgo izrakteņu (kūdras) ieguve*”.

2. Paredzētās darbības iespējamā norises vieta:

Baltinavas novads, Baltinavas pagasts, nekustamā īpašuma "*Baltinavas masīvs*" (kadastra numurs 3844 008 0007) zemes vienības daļa ar kadastra apzīmējumu 3844 007 0086, AS "*Latvijas valsts meži*" Ziemeļlatgales mežsaimniecības teritorija, kūdras atradne "*Jegorovas purvs*" (turpmāk – Darbības vieta).

3. Īss paredzētās darbības raksturojums:

3.1. Vispārēja informācija par Paredzēto darbību, ietekmes uz vidi novērtējumu un Paredzētās darbības ierosinātāju:

- 3.1.1. Ietekmes uz vidi novērtējuma (turpmāk – IVN) objekts ir kūdras ieguve kūdras ieguves atradnē "*Jegorovas purvs*" (turpmāk – Atradne), kas atrodas Baltinavas novada Baltinavas pagastā. Mazākā daļa no purva atrodas Krievijas Federācijas pusē.
- 3.1.2. Paredzēto darbību plānots veikt nekustamajā īpašumā "*Baltinavas masīvs*" (zemes kadastra Nr. 3844 008 0007), zemes vienības daļā ar kadastra apzīmējumu 3844 007 0086. Šī teritorija atrodas AS "*Latvijas valsts meži*" Ziemeļlatgales mežsaimniecības teritorijā, Kārsavas meža iecirkņa 807. kvartālu apgabala 135. un 136. apgabalā.
- 3.1.3. Nekustamā īpašuma "*Baltinavas masīvs*" pārvaldītājs ir AS "*Latvijas valsts meži*", kas izsoles kārtībā plāno īpašumu iznomāt ar zemes nomas mērķi – derīgā izrakteņa (kūdras) ieguve.
- 3.1.4. Atbilstoši Latvijas PSR Meliorācijas un ūdenssaimniecības ministrijas un Latvijas valsts meliorācijas projektēšanas institūta 1980. gada izdevumam "*Latvijas PSR kūdras fonds*" Jegorovas purvs ar Nr. 4972 ir raksturots kā kūdras atradne 315 ha platībā (visas zemes uz kūdras augsnēm, to skaitā arī meži) ar rūpnieciski izmantojamu teritoriju 180 ha. Vēsturiski kūdra Jegorovas purvā nav tikusi iegūta, taču teritorijā veikti ieguvei nepieciešamie sagatavošanās darbi (ierīkoti kartu grāvji un novadgrāvji).
- 3.1.5. Pašlaik kūdras ieguves platība ir noteikta 224,4 ha. 2017. gadā veikta ģeoloģiskā izpēte un tās rezultātā akceptēti A kategorijas kūdras krājumi 1119,16 tūkst. t. apjomā (pie nosacītā mitruma 40%).
- 3.1.6. Kūdras ieguve Atradnē paredzēta, izmantojot divu veidu tehnoloģijas – frēzkūdras un grieztās kūdras ieguvei. Provizorisks norādīts, ka kūdras ieguve Atradnē varētu tikt veikta 58 gadus.
- 3.1.7. Paredzētās darbības realizēšanai Ziņojumā ir izvērtēti četri kūdras transportēšanas maršruti līdz reģionālas nozīmes autoceļam P45 "*Viļaka - Kārsava*" (turpmāk – autoceļš P 45) un vietējas nozīmes ceļam V479 "*Baltinava - Punduri*" (turpmāk – autoceļš V 479).
- 3.1.8. Plānotās darbības teritorijai ir noteikts apgrūtinājums – pierobežas josla (platība – 369,85 ha).
- 3.1.9. IVN Paredzētajai darbībai ir piemērots ar Biroja 2018. gada 3. aprīļa lēmumu Nr. 5-02/1 "*Par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu*". Programmu Paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtējumam Birojs izdeva 2018. gada 12. jūlijā (turpmāk – Programma). IVN Paredzētajai darbībai tika piemērots un veikts kā Novērtējuma likuma 1. pielikuma 25. punkta darbībai, jo minētajā punktā noteiktais platības robežsliekšnis attiecīga novērtējuma veikšanai ir 150 ha (ieguve plānota ~ 224,4 ha).
- 3.1.10. Saskaņā ar spēkā esošā Baltinavas novada teritorijas plānojuma 2013. – 2025. gadam (turpmāk – Teritorijas plānojums) grafisko daļu (karte "*Baltinavas novada teritorijas plānotā (atļautā) izmantošana*") Darbības vieta atrodas mežu teritorijā (M1; valsts meži), kuras viens no galvenās izmantošanas veidiem ir bieži sastopamo derīgo izrakteņu ieguve.

- 3.1.11. Atbilstoši likuma “*Par zemes dzīlēm*” pielikumam par bieži sastopamo derīgo izrakteni noteiktas kūdras iegulas līdz 5 hektāru platībā vienam īpašniekam piederoša īpašuma robežās. Tā kā Paredzētās darbības ietvaros kūdru plānots iegūt ~ 224,4 ha lielā platībā, konkrētajā gadījumā tā nav uzskatāma par bieži sastopamo derīgo izrakteni likuma “*Par zemes dzīlēm*” izpratnē. Līdz ar to secināms, ka, lai veiktu Paredzēto darbību, nepieciešama Teritorijas plānojuma grozījumu veikšana. Vienlaikus Birojs atzīst, ka tas nav šķērslis IVN procedūras veikšanai un pabeigšanai, jo no Novērtējuma likuma 14. *prim* panta ceturtās un piektās daļas izriet, ka novērtējums veicams arī gadījumos, ja vērtējamā darbība būtu pretrunā vietējās pašvaldības teritorijas plānojumam.

3.2. Darbības vietas un esošās situācijas raksturojums:

- 3.2.1. Paredzēto darbību plānots veikt nekustamajā īpašumā “*Baltinavas masīvs*” (zemes kadastra Nr. 3844 008 0007), zemes vienības daļā ar kadastra apzīmējumu 3844 007 0086, AS “*Latvijas valsts meži*” Ziemeļlatgales mežsaimniecības teritorijā, Kārsavas meža iecirkņa 807. kvartālu apgabala 135. un 136. apgabalā. Zemes īpašuma “*Baltinavas masīvs*” kopējā platība ir 3115,1 ha².
- 3.2.2. Atradne atrodas Baltinavas novada Baltinavas pagastā, ~ 5 km uz A no Baltinavas ciema un ~ 5 km uz D no dzelzceļa stacijas *Punduri*.
- 3.2.3. Teritorijai ap Atradni raksturīgs augsts lauksaimniecībā izmantojamo zemju īpatsvars un salīdzinoši neliels daudzums mežu masīvu līdzenā vai neizteikti viļņotā reljefā. Z un R purvs robežojas ar lauksaimniecībā izmantojamām zemēm (graudaugu lauki) un šauru mežu joslu. Lielākā daļa apkārtnējo lauksaimniecības zemju tiešā purva tuvumā ir intensīvi izmantotas, bet no purva uz D pusi ir pamestas neapsaimniekotas lauksaimniecības zemes. D purvam piekļaujas vidēja lieluma mežu masīvs, kas sastāv no galvenokārt lapu kokiem (uz slapjām kūdras augsnēm), nelielās platībās sastopami arī sausieņu koki. Purva apkārtnē ir notikusi samērā aktīva mežsaimnieciskā darbība, dabā redzami dažāda vecuma izcirtumi un jaunaudzes. Teritorijām Paredzētās darbības vietas un alternatīvo transportēšanas maršrutu tuvumā raksturīga viensētu apbūve.
- 3.2.4. Jegorovas purva A pusē atrodas Latvijas Republikas robeža ar Krievijas Federāciju. Visam objektam noteikts apgrūtinājums – pierobežas josla (pierobežas apgrūtinājuma nr. 7316120300, pierobežas joslas apgrūtinājuma nr. 7316120200)³, katra 369,85 ha platībā.
- 3.2.5. Krievijas Federācijas teritorijā atrodas neliela daļa no kopējā purva teritorijas. Purvu tā ZA daļā sadala dzelzceļa līnija, kas no A puses kalpo kā šķērslis, aiz kuras A virzienā atrodas plašas lauksaimniecībā izmantojamās zemes. Krievijas Federācijas teritorijā ap purvu ir veikti norobežošanas pasākumi, lai nodrošinātu kvalitatīvas lauksaimniecības zemes saglabāšanu un novērstu to applūšanu. Ap purvu ir izveidoti kontūrgrāvji. Ņemot vērā Darbības vietai raksturīgos dabas apstākļus un Paredzētās darbības risinājumus, secināms, ka Paredzētās darbības rezultātā nav sagaidāma būtiska pārrobežu ietekme uz Krievijas Federācijas teritoriju.
- 3.2.6. Kūdras ieguves platība ir noteikta 224,4 ha. 2017. gadā Jegorovas purvā veikta ģeoloģiskā izpēte un tās rezultātā akceptēti kūdras krājumi. A kategorijas kūdras krājumi ir 1119,16 tūkst. t. (pie nosacītā mitruma 40%). No kopējiem ieguves krājumiem 248,14 tūkst. t. (pie nosacītā mitruma 40%) ir mazsadalījusies augstā tipa kūdra, 297,20 tūkst.

² Saskaņā ar nekustamā īpašuma “*Baltinavas masīvs*” Zemesgrāmatu apliecību.

³ Saskaņā ar Ministru kabineta 2014. gada 4. februāra noteikumiem Nr. 61 “*Noteikumi par Apgrūtināto teritoriju informācijas sistēmas izveidi un uzturēšanu un apgrūtināto teritoriju un nekustamā īpašuma objekta apgrūtinājumu klasifikatoru*”.

t. ir vidēji un labi sadalījusies augstā tipa kūdra, 248,46 tūkst. t. - vidēji un labi sadalījusies pārejas tipa kūdra, 325,36 tūkst. t. ir vidēji un labi sadalījusies zemā tipa kūdra.

3.2.7. Darbības vietu īsumā raksturo šādi dabas apstākļi:

- 3.2.7.1. Darbības vieta atrodas Veļikajas (Mudavas) zemienē, Abrenes nolaidenuma D daļā. Ģeomorfoloģiski ieguves teritorija atrodas Veļikajas glaciolimnisko nogulumu izplatības apgabalā. Gar ieguves ZR robežu DR – ZA virzienā ir orientēti osi. Atradnē izplatīti glaciolimniska māla un mālaina aleirīta nogulumi. Minerālgrunts pacēlumos atrodas smilts nogulumu.
- 3.2.7.2. Jegorovas purvs atrodas ūdensnotekas *Kūkova* (ŪSIK kods 6832:01) baseinā.
- 3.2.7.3. Ieguves vietas absolūtā augstuma atzīme Latvijas augstumu sistēmā Atradnes robežās ir no 88,4 līdz 92,5 m v.j.l. Atradnes reljefs ir ar izteiktu kupolveida formu - centrālajā un DR, R daļā zemes virsa ir par 1,5- 2,0 m hipsometriski augstāka kā tās Z, A un DA daļā. Pazeminājumi atrodas ieguves R daļā, kur ir esošas grāvju sistēmas.
- 3.2.7.4. Purva DR daļā atrodas divi grāvji, starp kuriem ir izveidoti kartu grāvji, kas vēsturiski tikuši plānoti kā nosusināšanas infrastruktūras elementi un ieguves infrastruktūra. Tomēr kūdra šeit nav iegūta, veikti tikai sākotnējie sagatavošanās darbi. Purva centrālajā daļā atrodas vairāki aizauguši grāvji. Savukārt purva Z daļā ir izveidoti grāvji, kas norobežo purvu no lauksaimniecībā izmantojamajām zemēm. Esošo kontūrgrāvju darbības rezultātā (ilgstošā laika periodā) purvs ir kļuvis salīdzinoši sauss un tam ir izzudušas augstajam purva raksturīgās struktūras. Par visaptverošu nosusināšanos liecina arī lielā daudzumā augošie vaivariņi, virši, blīvas priežu un bērzu audzes.
- 3.2.7.5. Plānotās ieguves vieta apmēram pirms desmit gadiem ir degusi. Saskaņā ar Ziņojumā norādīto arī degšana veicinājusi purva nosusināšanās procesus. Ņemot vērā ugunsgrēka radītās sekas, teritorijā ir konstatēti (bieži sastopami) sausi priežu stumbeņi, kā arī novērojamas intensīvas priežu un bērzu paaugas veidošanās.
- 3.2.7.6. Purva apkārtnē pārsvarā ir vidēja vecuma bērzu audzes ar apsēm un eglēm piejaukumā mēreni mitros un susinātos augšanas apstākļos, melnalkšņu un bērzu niedrāji, kā arī atsevišķas priežu audzes sausos un purvainos apstākļos.
- 3.2.7.7. Paredzētās darbības vieta neatrodas Eiropas nozīmes aizsargājamā dabas teritorijā *Natura 2000*, kā arī nerobežojas ar tām. Saskaņā ar dabas datu pārvaldības sistēmas “OZOLS” datiem, tuvākais mikroliegums, kas izveidots īpaši aizsargājamu putnu aizsardzībai, atrodas vismaz 5 km attālumā Z virzienā no Paredzētās darbības norises vietas.
- 3.2.7.8. Plānotās ieguves teritorija visā tās platībā atbilst vidējas un zemas kvalitātes ES aizsargājamam biotopam 7120 “*Degradēti augstie purvi, kuros iespējama vai noris dabiskā atjaunošanās*”. Vairāki īpaši aizsargājami biotopi un sugas atrodas arī transportēšanas ceļu, kā arī ūdensnoteku, pa kurām iespējams novadīt purva ūdeņus, tuvumā (detālāk Atradnes tuvumā konstatētās dabas vērtības uzskaitītas šī atzinuma 6.4.1. nodaļā).

3.3. Paredzētās darbības un tās nodrošinājuma raksturojums:

- 3.3.1. Darbības vietā paredzēta kūdras ieguves lauku izbūve un tajos paredzēts veikt rūpniecisku kūdras ieguvu, izmantojot gabalkūdras un frēzkūdras ieguves tehnoloģijas, tās savstarpēji kombinējot. Vidējais kūdras ieguves apjoms gadā plānots 140 000 m³, tai skaitā frēzkūdra un grieztā kūdras attiecībā 60% un 40%. Kūdras pārstrāde uz vietas nav paredzēta.

- 3.3.2. Atbilstoši 2017. gadā veiktajai ģeoloģiskajai izpētei un tās rezultātā akceptētajiem krājumiem, ir noteikti A kategorijas kūdras krājumi 1119,16 tūkst. t. (pie nosacītā mitruma 40%). Kūdras slāņa biezums svārstās no 0,6 m līdz 5,8 m, vidējais slāņa biezums ieguves teritorijā ir 3,61 m. Ieguves centrālajā daļā kūdras slāņa biezums rūpnieciski izmantojamā teritorijā ir robežās no 1,3 – 5,5 m.
- 3.3.3. Atradnes segkārtā noteikta visā ieguves teritorijā un tās konstatētais biezums ir 0,1 – 0,4 m. Segkārtā sastāv no gaiši brūnas sfagnu kārtas ar augu un krūmu saknēm. Kopējais segkārtas apjoms noteikts ~ ir 73,07 tūkst. m³.
- 3.3.4. Kā jau minēts iepriekš, plānotās darbības vietā vēsturiski jau ir veikti sākotnējie sagatavošanās darbi, par ko liecina kūdras izstrādei nepieciešamās infrastruktūras izveide, tomēr līdz šim kūdras ieguve Atradnē nav veikta.
- 3.3.5. Ziņojumā norādīts, ka pašlaik kūdras ieguves teritorijas sagatavošanai nepieciešams veikt sekojošas darbības:
- 3.3.5.1.** veikt derīgo izrakteņu ieguves dokumentācijas (hidromelioratīvās būvniecības un derīgo izrakteņu ieguves projekts) sagatavošanu un saskaņošanu normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā;
 - 3.3.5.2.** veikt pievedceļa izbūvi vai esoša ceļa pārbūvi atkarībā no izvēlēta transporta maršruta;
 - 3.3.5.3.** veikt derīgo izrakteņu ieguves vietas sagatavošanu, kas ietver esošās meliorācijas sistēmas (novadgrāvju, kontūrgrāvju un kartu grāvju) apsekošanu un pārtīrīšanu, atmežošanas procesa veikšanu (~ 2,35 ha platībā), slēgtas drenāžas atjaunošanu kartu grāvju savienošanai ar novadgrāvjiem, apauguma novākšanu (~ 222,05 ha platībā), purva virskārtas noņemšanu (~ 223,392 ha), ieguves lauku profilēšanu (virsmas sagatavošanu), kūdras ieguves vietas infrastruktūras, tai skaitā ugunsdrošības infrastruktūras (esošo ugunsdrošības baseinu iztīrīšana un jaunu ierīkošana) izveidošanu, saimniecisko objektu ierīkošanu saskaņā ar saskaņoto derīgo izrakteņu ieguves projektu, kā arī tehnoloģisko transportēšanas ceļu izveidošanu.
- 3.3.6. Kūdras ieguves teritorijas nosusināšanai tiek plānots pa perimetru izbūvēt novadgrāvjus, uz kuriem novadīt kartu grāvjus. Grāvju dziļums ir atkarīgs no ieguves teritorijā noteiktā kūdras slāņa biezuma. Konkrētajā gadījumā novērtēts, ka, lai tiktu nodrošināta ūdens novade no kūdras ieguves teritorijas, nepieciešams padziļināt novadgrāvjus. Saskaņā ar Ziņojumu paredzamajam novadgrāvju dziļumam būtu jābūt ~ 5 m. Šāda dziļuma grāvis rada ietekmi līdz ~ 200 m attālumam no grāvja malas, taču ietekmes zonu nosaka arī citi apstākļi, tādi kā minerālgrunts sastāvs, gruntsūdens līmenis.
- 3.3.7. Realizējot Paredzēto darbību, kā promteku purva nosusināšanai plānots izmantot Kūkovas upi, uz kuru ūdeni iespējams novadīt izmantojot divas ūdensnotekas (ŪSIK kods 6832533:01 vai ŪSIK kods 68327:04). Novērtējuma rezultātā par prioritāro ūdens novadīšanas virzienu ticis izvēlēts purva DR pusē izveidojamais grāvis (68327:04) (detālāks ūdens novadīšanas risinājumu izvērtējums iekļauts šī Biroja atzinuma 6.4.2. nodaļā).
- 3.3.8. Ziņojumā paredzēts, ka kūdras ieguve objektā tiks organizēta, sadalot to kārtās. Ņemot vērā, ka nav zināms konkrēts izstrādātājs, tiek pieņemts sekojošs scenārijs, kas balstīts uz esošo infrastruktūru, hidroģeoloģiskajiem, hidroloģiskajiem un ģeoloģiskajiem apstākļiem. Purvā noteiktais ieguves laukums tika sadalīts četrās zonās (A1, A2, A3, A4) (Ziņojuma 2.4.1. attēls). Katra zona tiek iedalīta mazākos potenciālos kūdras ieguves laukos. Norādīts, ka kūdras izstrādi provizoriski plānots sākt no purva R daļas, jo tajā jau ir vēsturiski iesākta infrastruktūras izveide ieguves veikšanai. Ieguves lauki ir apzīmēti ar numuriem atbilstoši secībai, vienlaikus Ziņojumā norādīts, ka precīzs

kūdras izstrādes lauku novietojums un konfigurācija būs zināma pēc ieguves projekta izstrādes.

- 3.3.9. Provizoriski kopējais ieguves laiks, lai varētu iegūt visus akceptētos krājumus, ir ~ 58 gadi. Attiecīgi zonu A1 izstrādās 13 gadus, zonu A2 – 16 gadus, zonu A3 – 17 gadus un zonu A4 – 12 gadus. Kūdras lauku izstrādes laika periods būs atkarīgs no meteoroloģiskajiem apstākļiem, ekonomiskās situācijas un produkcijas pieprasījuma tirgū. Aptuveni 1 – 2 gadi nepieciešami teritorijas atmežošanai un virskārtas noņemšanai un 5 gadi – teritorijas nosusināšanai. Ņemot vērā, ka Jegorovas purvs ir sausāks kā citi augstā tipa purvi, šie laika periodi var būt īsāki.
- 3.3.10. Kūdras ieguvi plānots veikt ar kombinēto metodi – frēzēšanas un grieztās kūdras metodi. Katras pielietotās metodes intensitāte ieguves procesā būs atkarīga no ekonomiskās situācijas, kā arī produkcijas pieprasījuma tirgū.
- 3.3.11. Jegorovas purvā kūdras ieguve tiek plānota laika periodā no maija līdz septembrim. Ņemot vērā darba laiku, vidēji vienā gadā tiks strādātas (iegūta kūdra) ~ 850 darba stundas. Darbinieki strādās aktīvajā sezonā 6 dienas nedēļā, darba laiks 10:00 – 19:00. Darba laiks, stundu skaits gadā var mainīties, jo to noteiks meteoroloģiskie apstākļi un produkcijas pieprasījums. Plānots, ka gadā iegūs ~ 140 000 m³ kūdras. Iegūtās kūdras veids būs atkarīgs no meteoroloģiskajiem apstākļiem, kā arī pieprasījuma tirgū, līdz ar to frēzkūdras un grieztās kūdras apjomi var būt mainīgi. Tomēr novērtējumā pieņemts, ka ieguves attiecībā dominēs frēzkūdra 60% un attiecīgi 40% grieztā kūdra.
- 3.3.12. No Atradnes plānots veikt 20 reusus tikai dienas laikā no plkst. 08:00 – 17:00, 240 dienas (2160 h) gadā. Plānotais pārvietošanās ātrums tehnikas vienībām pa pievedceļiem uz/no kūdras izstrādes lauka ir 30 km/h, pārējā maršrutā 50 km/h.
- 3.3.13. Izstrādāto kūdru plānots transportēt, izmantojot divas pašizgāzēju tehnikas vienības FM 400 8X4 pa vienu no iespējamajiem alternatīvajiem maršrutiem (skat. šī atzinuma 3.4. nodaļu).
- 3.3.14. Autoceļš virzienā uz autoceļu P 45 ir pašvaldības autoceļš, kas ir izmantojams kūdras transportēšanai bez pārbūves, savukārt, ja tiek izvēlēti maršruti, kas ved uz Autoceļu V 479 (Z, ZR virzienā no Atradnes), nepieciešama esošo ceļu pārbūve un vietām jauna ceļa posmu izbūve. Faktiskā situācija uz šī ceļa pašlaik pieļauj lauksaimniecības tehnikas pārvietošanos, bet nepieļauj kravas autotransporta pārvietošanos.
- 3.3.15. Ņemot vērā piekļuves iespējas purvam, Ziņojumā tiek izvērtēti četri transportēšanas maršruti. Atkarībā no izvēlēta transporta maršruta nepieciešams vai nu izbūvēt jaunu pievedceļu 350 m garumā (Atradnes Z daļā) vai pārbūvēt esošo pievedceļu (D daļā).
- 3.3.16. Gadījumā, ja tiks nolemts izmantot piekļuvi no purva Z puses, pievedceļa segas izbūve notiks saskaņā ar akceptētu būvprojektu un būvdarbu veikšanai tiks saņemta būvatļauja. Ceļa klātne tiks izbūvēta no minerālmateriāla, ūdens atvadei no ceļa klātnes tiks veidoti sāngrāvji visas ceļa trases garumā, sausajos meža tipos tiks veidotas kivetes – 0,5 m dziļas ievalkas. Ūdens no ceļa klātnes tiks novadīts reljefa zemākajās vietās un esošajos grāvjos. Perpendikulārie grāvji pieguļošo meža nogabalu nosusināšanai netiks veidoti. Būvniecības gaitā tiek plānots būvēt līdz 3000 m² lielu ūdens baseinu, kas kalpos meža faunas vajadzībām un nelielu vietējo ugunsgrēku lokalizēšanai ar dziļumu no 2 līdz 3 metri. Ūdens baseins tiks aprīkots ar koka atvairbarjeru. Plānotais izcērtamais ceļa trases platums 18 – 22 m.
- 3.3.17. Radušos plastmasas atkritumu (plēves) un sadzīves atkritumu uzglabāšana līdz izvešanai plānota atbilstoši to uzglabāšanas noteikumiem, paredzot atkritumu savākšanas konteinerus. Konteineru izvešanu organizēs atkritumu apsaimniekošanas uzņēmums, ar ko noslēgts līgums par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu.
- 3.3.18. Biomasas atkritumus, kas veidosies no segkārtas un apauguma noņemšanas (saknes, izrakti celmi, zari, sfagnu sūnas un pārējā zemsedzes veģetācija) plānots izmantot

teritorijas sagatavošanas darbos, tos iestrādājot jaunveidojamo kūdras ieguves teritoriju purva ceļu pamatnē, virs kuras tiks veidots pievedceļš no betona plāksnēm. Atlikušo koksnes un celmu apjomu plānots novietot krautnēs ārpus teritorijas, izžāvēt, sašķeldot un realizēt vietējiem siltumapgādes komersantiem kā kurināmo.

- 3.3.19. Attiecībā uz ugunsdrošības pasākumiem Ziņojumā norādīts, ka drošības, kā arī teritorijas nosusināšanas nolūkos kūdras ieguves lauki tiks norobežoti ar ūdens novadgrāvjiem. Nepieciešamības gadījumā uguns dzēšanai var tikt izmantoti ieguves teritorijā esoši ūdens krājumi, kas atradīsies kūdras laukos (savācējgrāvji). Lai nodrošinātu ūdeni objektam ugunsgrēka laikā, sagatavojot kūdras ieguves teritoriju, tiks projektēti un izveidoti ūdens ņemšanas baseini. Piebraucamie ceļi atbildīs spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem. Infrastruktūra tiks izbūvēta ņemot vērā ugunsdrošības prasības kūdras ieguves laukos. Izstrādājot kūdras ieguves projektu, tajā tiks noteikts nepieciešamais ūdens apjoms un ūdens resursi, kas jāparedz ugunsgrēka dzēšanai šāda tipa objektos. Visa kūdras ieguvei paredzētā tehnika aprīkota ar dzirksteļu slāpētājiem un ugunsdzēsamajiem aparātiem. Ziņojumā atbilstoši Ministru kabineta 2016. gada 19. aprīļa noteikumu Nr. 238 *“Ugunsdrošības noteikumi”* prasībām norādīts, ka kūdras grēdas maksimālais izmērs nedrīkst pārsniegt 2000 m² un augstums 20 m, savukārt ugunsdrošības attālums starp grēdām nedrīkst būt mazāks par 8 m. Pie grēdām gar to garākajām malām tiks nodrošinātas piebrauktuves vismaz no divām pusēm.
- 3.3.20. Degvielas transportēšana uz ieguves vietu tiks veikta ar atbilstoši aprīkotu transportu un sertificētās degvielas tvertnēs. Uzpile notiks tam paredzētā un no betona plātnēm izveidotā tehnikas apkopes laukumā. Degvielas uzglabāšana Atradnes teritorijā nav paredzēta.
- 3.3.21. Ziņojumā kā vēlamais Atradnes rekultivācijas veids paredzēta renaturalizācija, bet vietās, kur plāna kūdras slāņa dēļ renaturalizāciju veikt nav iespējams, izstrādātā purva daļas plānot apmežot.
- 3.3.22. Birojs, apkopojot Ziņojumā iestrādātos Paredzētās darbības risinājumus, Ziņojumā konstatē vairākas neprecizitātes, kas visdrīzāk saistītas ar apstākli, ka Izstrādātāja, veicot labojumus un papildinājumus Ziņojuma aktualizētajā redakcijā, ne vienmēr veikusi labojumus arī saistītajās Ziņojuma nodaļās. Piemēram, Ziņojuma 32. lpp. un 148. lpp. minēts, ka *“lai tikt novērsta apkārtējas teritorijas applūšana, tiks veikta ūdensnotekas (ŪSIK kods 6832533:01) līdz pat ūdensnotekai Kūkovas upe (ŪSIK kods 6832:01) tīrīšana, padziļināšana, apauguma novākšana, bebru aizsprostu likvidēšana”*, taču no aktualizētās Ziņojuma versijas skaidri izriet, ka, balstoties uz Sugu un biotopu ekspertes atzinumā sniegto vērtējumu, par prioritāro ūdens novadīšanas virzienu tiek izvēlēts purva DR pusē esošais grāvis 68327:04 (kuru nepieciešams pagarināt). Tāpat vairākas neprecizitātes Ziņojumā konstatējamās arī saistībā ar plānotajiem rekultivācijas un renaturalizācijas pasākumiem, uz ko uzmanību savā 2020. gada 16. decembra atzinumā vērsusi uzmanību arī DAP. Tomēr, izvērtējot Ziņojumu kopumā, Birojs secina, ka salīdzinājumā ar Ziņojuma versiju, kas Birojā tika iesniegta 2020. gada 12. februārī, aktualizētajā Ziņojuma versijā ir veikti vairāki uzlabojumi un sniegti papildus skaidrojumi, tādēļ pašlaik konstatētās nepilnības Biroja ieskatā kopumā vairs nav tik būtiskas, lai neizdotu atzinumu.

3.4. Paredzētās darbības iespējamie alternatīvie risinājumi:

- 3.4.1. Ziņojumā, vērtējot Paredzētās darbības alternatīvos risinājumus, izvērtēti četri iegūtā materiāla transportēšanas maršruti (alternatīvas):

- 3.4.1.1.** Maršruts Nr. 1 paredz izmantot esošo pievedceļu, kas sākas purva D daļā, tālāk gar purva DR stūri virzās Z virzienā, līdz tas pāriet vietējās nozīmes ceļā un

turpinās līdz reģionālās nozīmes autoceļam P45. Kopējais maršruta garums ~ 7,6 km.

- 3.4.1.2. Maršruts Nr. 2 paredz izmantot esošo pievedceļu, kas sākas purva D daļā, tālāk gar purva DR stūri virzās Z virzienā, līdz tas pāriet vietējās pašvaldības nozīmes ceļā. Maršruts turpinās Z virzienā, kamēr pievienojas autoceļam V479. Kopējais maršruta garums ir ~ 10 km.
- 3.4.1.3. Maršruts Nr. 3 paredz izmantot plānoto jauno pievedceļu, kas uzsākas purva Z daļā, tad gar purva ZR stūri virzās R virzienā, līdz tas pāriet vietējās nozīmes ceļā. Tālāk maršruts virzās līdz autoceļam P45. Kopējais maršruta garums ~ 6 km.
- 3.4.1.4. Maršruts Nr. 4 paredz izmantot plānoto jauno pievedceļu, kas uzsākas purva Z daļā, tad gar purva DR stūri virzās Z virzienā, līdz tas pāriet vietējās pašvaldības nozīmes ceļā. Maršruts turpinās Z virzienā, kamēr pievienojas autoceļam V479. Kopējais maršruta garums ~ 5,7 km.
- 3.4.2. Ziņojumā vērtētās maršruta alternatīvas savstarpēji salīdzinātas, izvērtējot galvenos kritērijus, kas saistīti ar trokšņa līmeņa un gaisa kvalitātes izmaiņām no kūdras ieguves tehnikas un sociālekonomiskajiem aspektiem. Norādīts, ka visu vērtēto alternatīvu gadījumos ceļa segums ir grants segums. Alternatīvu salīdzinājums apkopots Ziņojuma 4.7. nodaļā.
- 3.4.3. Ziņojumā norādīts, ka par potenciāli piemērotākajiem maršrutiem ir uzskatāmi maršruti Nr. 1 un Nr. 3, jo tie atrodas vistuvāk reģionālajam autoceļam un tiem nepieciešami vismazākie pielāgošanas darbi (pārbūve un būvniecība). Alternatīvajos transportēšanas maršrutos Nr. 2. un Nr. 4. lielākajā daļā maršruta nepieciešams veikt gan pievedceļa, gan autoceļa pārbūves darbus, jo esošajā situācijā tas nav piemērots kravas autotransporta kustībai. Vienlaikus secināts, ka nevienā no izvēlētajām alternatīvām nav nepieciešama tādas infrastruktūras izveide, kas varētu būtiski negatīvi ietekmēt ūdenstilpes, ģeoloģiskos apstākļus vai īpaši aizsargājamās sugas un biotopus, neviena no alternatīvām neradīs trokšņa robežlielumu pārsniegumus un tās radītais troksnis būtiski nepalielinās ietekmi apbūves teritorijās, kā arī gaisa emisiju ietekme nav vērtējama kā būtiska. Līdz ar to nav konstatēti tādi apstākļi, kas nepieļautu kādu no transporta alternatīvām kūdras transportēšanas gaitā.
- 3.4.4. Papildus izvērtētajām transportēšanas alternatīvām Ziņojumā apskatītas arī divi risinājumu varianti ūdens novadīšanai no purva teritorijas – izmantot ūdensnoteku ar ŪSIK kodu 6832533:01 vai ūdensnoteku ar ŪSIK kodu 68327:04. Gadījumā, ja tiktu izmantota ūdensnoteka 6832533:01, nepieciešams veikt tās tīrīšanu, padziļināšanu, apauguma novākšanu, bebru aizsprostu likvidēšanu ~ 7 km garumā līdz pat ūdensnotekai *Kūkova*. Savukārt, lai ūdeni novadītu Kūkovas upē pa ūdensnoteku 68327:04 aptuveni 1,5 km garumā, nepieciešams to pagarināt par 300 - 400 m⁴, rokot jaunu grāvi. Novērtējuma rezultātā, pamatojoties uz sugu un biotopu ekspertes atzinumu, par prioritāro ūdens novadīšanas virzienu ticis izvēlēts purva DR pusē izveidojamais grāvis (68327:04), līdz ar to ūdensnotekas ar ŪSIK kodu 6832533:01 izmantošana detālāk nav tikusi vērtēta. Tajā pat laikā norādāms, ka saskaņā ar Ziņojumu jaunveidojamā grāvja daļa atrodas privātīpašnieka īpašumā.

4. Izvērtētā dokumentācija:

- 4.1. Biroja 2018. gada 3. aprīļa lēmums Nr. 5-02/1 *“Par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu”* un lietas materiāli.

⁴ Saskaņā ar aptuvenu Biroja aprēķinu.

- 4.2. Ierosinātājas 2018. gada 9. maija vēstule *“Par paziņojuma par sākotnējo apspriešanu publicēšanu un programmas ietekmes uz vidi novērtējuma veikšanai izsniegšanu (Jegorovas purvs)”* un tai pievienotais paziņojums.
- 4.3. Izstrādātājas 2018. gada 19. jūnija vēstule *“Par paziņojuma par nekustamo īpašumu īpašnieku, kuru nekustamie īpašumi robežojas ar paredzētās darbības teritoriju informēšanu un programmas ietekmes uz vidi novērtējuma veikšanai izsniegšanu”*, ar kuru Ierosinātāja informējusi, ka veikusi Darbības vietai piegulošo nekustamo īpašumu īpašnieku (pierobežnieku) informēšanu un lūgusi Biroju izsniegt programmu ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma izstrādāšanai.
- 4.4. Biroja 2018. gada 12. jūlija Programma Paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtējumam.
- 4.5. Izstrādātājas 2019. gada 31. maija vēstule Nr.180/19 *“Par derīgo izrakteņu (kūdras) ieguves lauku paplašināšanu kūdras atradnē “Jegorovas purvs” Baltinavas novadā, sabiedrisko apspriešanu”*.
- 4.6. Dabas aizsardzības pārvaldes (turpmāk – DAP) 2019. gada 21. jūnija vēstule Nr. 4.9/3767/2019-N *“Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu”*.
- 4.7. Izstrādātājas 2020. gada 12. februāra vēstule Nr. 021/20, ar kuru Birojā iesniegts Ziņojums un paziņojums par Ziņojuma iesniegšanu Birojā.
- 4.8. Valsts vides dienesta Rēzeknes reģionālās vides pārvaldes 2020. gada 17. februāra vēstule Nr. 2.3/RE/331 *“Par ietekmes uz vidi novērtējumu”* ar atsauksmi par Ziņojumu.
- 4.9. DAP 2020. gada 27. februāra vēstule Nr. 4.9/963/2020-N *“Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu”* ar atsauksmi par Ziņojumu.
- 4.10. Baltinavas novada domes 2020. gada 9. marta vēstule Nr. 3.3/93/N2020/BND ar atsauksmi par Ziņojumu.
- 4.11. Biroja 2020. gada 3. aprīļa vēstule Nr. 5-01/295, kurā Birojs lūdz Ierosinātāju papildināt Ziņojumu.
- 4.12. Izstrādātājas 2020. gada 26. novembra vēstule Nr. 287/20, ar kuru Birojā iesniegts aktualizētais Ziņojums un paziņojums par Ziņojuma iesniegšanu Birojā.
- 4.13. Valsts vides dienesta Rēzeknes reģionālās vides pārvaldes 2020. gada 4. decembra vēstule Nr. 2.3/2094/RE/2020 *“Par ietekmes uz vidi novērtējumu”* ar atsauksmi par Ziņojumu.
- 4.14. DAP 2020. gada 16. decembra vēstule Nr. 4.9/6376/2020-N ar atsauksmi par Ziņojumu.

5. Informācija par paredzētās darbības novērtēšanas procesā apkopotajiem ieinteresēto pušu viedokļiem un argumentiem (tai skaitā par sabiedriskās apspriešanas rezultātiem):

5.1. Sākotnējā sabiedrības informēšana, sākotnējās sabiedriskās apspriešanas sapulces, ieinteresēto pušu viedoklis un argumenti:

- 5.1.1. Birojs, 2018. gada 3. aprīlī izdodot lēmumu Nr. 5-02/1 *“Par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu”*, informēja Ierosinātāju un Baltinavas novada pašvaldību, ka nepieprasa organizēt sākotnējās sabiedriskās apspriešanas sanāksmi, bet ka šādu pieprasījumu atbilstoši Ministru kabineta 2015. gada 13. janvāra noteikumu Nr. 18 *“Kārtība, kādā novērtē paredzētās darbības ietekmi uz vidi un akceptē paredzēto darbību”* 18.2. punktam var izteikt vietējā pašvaldība.
- 5.1.2. Baltinavas novada pašvaldība nav pieprasījusi organizēt Paredzētās darbības sākotnējās sabiedriskās apspriešanas sanāksmi klātienē.

- 5.1.3. Uzsākot IVN, informatīvie materiāli par Paredzēto darbību bija pieejami Baltinavas novada pašvaldībā (Kārsavas iela 16, Baltinavā) no pirmdienas līdz trešdienai no plkst. 8.30 līdz 17.00 un ceturtdienās no plkst. 8.30 līdz 12.30, kā arī interneta vietnē <http://www.lvm.lv/sabiedribai/meza-apsaimniekosana/ietekmes-uz-vidi-novertejums/pazinojumi>. Sabiedrībai bija iespēja iepazīties ar informāciju un materiāliem par Paredzēto darbību no 2018. gada 9. maija līdz 2018. gada 28. maijam. Paziņojums par IVN procedūras uzsākšanu un sākotnējo sabiedrisko apspriešanu tika publicēts laikraksta Baltinavas novada domes informatīvā izdevuma "*Baltinavas Vēstis*" 2018. gada aprīļa numurā Nr. 4(56).
- 5.1.4. IVN sākotnējās sabiedriskās apspriešanas laikā (no 2018. gada 9. maija līdz 28. maijam) priekšlikumi vai ierosinājumi Birojā netika iesniegti.

5.2. Sabiedrības informēšana, sabiedriskās apspriešanas sapulce, ieinteresēto pušu viedoklis Ziņojuma izstrādes stadijā:

- 5.2.1. Paziņojums par Ziņojuma sabiedrisko apspriešanu tika publicēts Baltinavas novada domes informatīvā izdevuma "*Baltinavas Vēstis*" 2019. gada maija numurā Nr. 136, kā arī interneta vietnēs www.baltinava.lv, www.vkb.lv, un www.vpvb.gov.lv. Ar Ziņojumu varēja iepazīties Baltinavas novada pašvaldībā (Kārsavas iela 16, Baltinavā). Ziņojums bija pieejams paziņojumā norādītajās Izstrādātājas un pašvaldības tīmekļa vietnēs. Rakstiskus priekšlikumus un viedokli par Ziņojumu varēja izteikt līdz 2019. gada 14. jūnijam.
- 5.2.2. Ziņojuma sabiedriskās apspriešanas sanāksme klātienē notika 2019. gada 27. maijā Baltinavas novada domē plkst. 17.00. Saskaņā ar protokolu tajā piedalījās 9 interesenti, tajā skaitā Ierosinātājas, Izstrādātājas un Baltinavas novada pašvaldības pārstāvji. Izstrādātājas pārstāve klātesošajiem sniedza informāciju par Paredzēto darbību un novērtējuma rezultātiem. Klātesošie galvenokārt interesējās par transportēšanas ceļu kvalitātes saglabāšanu un uzturēšanu, kā arī putekļu emisiju samazināšanas risinājumiem. Tāpat sanāksmē tika apspriesti plānotie purva rekultivācijas veidi, kā arī iespējas saglabāt purva dzērveņu lasīšanas vietas.
- 5.2.3. Ziņojuma sabiedriskās apspriešanas laikā Birojs saņēma DAP 2019. gada 21. jūnija vēstuli Nr. 4.9/3767/2019-N, kurā DAP norādīja uz nepieciešamajiem papildinājumiem Ziņojumā.

5.3. Sabiedrības informēšana par Birojā iesniegto Ziņojumu un argumenti Ziņojuma izvērtēšanas stadijā:

- 5.3.1. Birojā Ziņojums tika iesniegts 2020. gada 12. februārī. Paziņojums par iesniegto Ziņojumu tika publicēts Biroja interneta vietnē www.vpvb.gov.lv un pašvaldības interneta vietnē www.baltinava.lv. Ziņojums elektroniski bija pieejams interneta vietnē www.vkb.lv.
- 5.3.2. Atsaucoties uz Biroja lūgumu sniegt viedokli par iesniegto Ziņojumu, Birojā tika saņemta:
- 5.3.2.1. Baltinavas novada domes 2020. gada 9. martā vēstule Nr. 3.3/93/N2020/BND, kurā pausts viedoklis, ka domei nav ierosinājumu par Ziņojuma aktuālajā redakcijā iekļauto informāciju.
- 5.3.2.2. Pārvaldes 2020. gada 17. februāra vēstule Nr. 2.3/RE/331, kurā pausts viedoklis, ka Ziņojums papildināms ar informāciju par paredzētajiem rekultivācijas un teritorijas sakopšanas pasākumiem, kā arī norādīts, ka Paredzētajai darbībai IVN procedūra piemērota nevis sākotnējā izvērtējuma rezultātā, bet kā Novērtējuma likuma 1. pielikuma darbībai.

- 5.3.2.3. DAP 2020. gada 27. februāra vēstule Nr. 4.9/963/2020-N, kurā tā norāda uz vairākām Ziņojuma nepilnībām saistībā ar īpaši aizsargājamo biotopu novērtējumu, rekultivāciju un ūdens novadīšanas sistēmas novērtējumu un citiem jautājumiem.
- 5.3.3. Pamatojoties uz Novērtējuma likuma 20. panta otro un trešo daļu, Birojs 2020. gada 3. aprīlī gan Ierosinātājai, gan Izstrādātājai nosūtīja vēstuli Nr. 5-01/295 par nepieciešamību sniegt papildus informāciju un novērtējumu Ziņojuma papildināšanai. Birojā Ziņojuma aktuālā redakcija tika iesniegta 2020. gada 26. novembrī. Paziņojums par iesniegto Ziņojumu tika publicēts Biroja interneta vietnē www.vpvb.gov.lv, pašvaldības interneta vietnē www.baltinava.lv un Izstrādātājas interneta vietnē www.vkb.lv. Ziņojums elektroniski bija pieejams interneta vietnē www.vkb.lv.
- 5.3.4. Aktualizētās Ziņojuma redakcijas izvērtēšanas laikā, atsaucoties uz Biroja lūgumu sniegt viedokli par iesniegto Ziņojumu, Birojā tika saņemta:
- 5.3.4.1. Pārvaldes 2020. gada 4. decembra vēstule Nr. 2.3/2094/RE/2020 ar viedokli par Ziņojumu, kurā RVP norāda uz kļūdu atsaucē uz Ministru kabineta 2010. gada 30. novembra noteikumu Nr. 1082 *“Kārtība, kādā piesakāmas A, B un C kategorijas piesārņojošas darbības un izsniedzamas atļaujas A un B kategorijas piesārņojošo darbību veikšanai”* 2. pielikumā neesošo 2.6.7. punktu un izteic viedokli, ka tās ieskatā būtu aprēķināms kaitējums biotopiem saskaņā ar Ministru kabineta 2007. gada 24. aprīļa noteikumiem Nr. 281 *“Noteikumi par preventīvajiem un sanācijas pasākumiem un kārtību, kādā novērtējams kaitējums videi un aprēķināmas preventīvo, neatliekamo un sanācijas pasākumu izmaksas”*⁵.
- 5.3.4.2. DAP 2020. gada 16. decembra vēstule 4.9/6376/2020-N, kurā DAP izteikusi vairākus priekšlikumus Ziņojuma uzlabošanai.

6. Nosacījumi, ar kādiem Paredzētā darbība ir īstenojama vai nav pieļaujama:

- 6.1. Ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros Ziņojuma autori ir novērtējuši iespējamās ietekmes uz vidi saistībā ar Paredzēto darbību, tajā skaitā ietekmes, kuras tiks radītas izstrādei paredzētās teritorijas drenāžas sistēmas ierīkošanas, teritorijas sagatavošanas, kūdras ieguves un transportēšanas laikā. Ziņojumā vērtēta Paredzētās darbības ietekme uz Darbības vietas un apkārtējās teritorijas bioloģisko daudzveidību un īpaši aizsargājamām dabas vērtībām, ietekme uz gaisa kvalitāti un trokšņa līmeni, tajā skaitā iegūtā materiāla transportēšanas ietekme iepriekš minētajos aspektos, ietekme uz apkārtnes hidroloģisko un hidroģeoloģisko režīmu, augsnes struktūras un mitruma režīma izmaiņām, ietekme uz mūsdienu ģeoloģisko procesu izmaiņām, kā arī ainavas daudzveidību, kultūrvēsturisko vidi un rekreācijas resursiem, un citiem aspektiem.
- 6.2. Novērtējis Ziņojumu, Birojs secina, ka Ziņojuma autori ir apzinājuši galvenos ar Darbības vietu un Paredzēto darbību saistītos faktorus, kas var radīt nelabvēlīgu ietekmi uz vidi, tajā skaitā ņemot vērā līdzšinējo teritorijas izmantošanas veidu un vides stāvokli, tuvumā esošos objektus un to jutīgumu, citas esošās vai plānotās darbības, Darbības vietas un apkārtnes teritorijas bioloģisko daudzveidību un īpaši aizsargājamās dabas vērtības. Šāda novērtējuma ietvarā Birojs secina, ka būtiskākās vai kompleksākās ar Paredzēto darbību saistītās ietekmes ir saistītas ar tiešu Darbības vietā esošā īpaši aizsargājamā biotopa iznīcināšanu, kā arī nosusināšanas darbiem, kas var ietekmēt apkārtnes hidroloģisko režīmu, purvam raksturīgo veģetāciju un Darbības vietas tuvumā esošos biotopus.

⁵ Piemērojami gadījumos, kad nodarīts vides kaitējums Vides aizsardzības likuma 1. panta 7. un 9. punkta un 25. panta pirmās daļas izpratnē, kas noteic, ka operators ir atbildīgs par savas profesionālās darbības ietvaros nodarīto kaitējumu videi vai tiešiem kaitējuma draudiem, ko izraisījusi viņa tīša vai aiz neuzmanības veikta darbība vai bezdarbība, ar kuru ir pārkāptas vides normatīvo aktu prasības.

Novērtējuma ietvarā nozīmīgi ir arī citi ietekmes veidi, piemēram, troksnis un ietekme uz gaisa kvalitāti. Tāpat būtiska ar Paredzētās darbības specifiku saistītajiem ietekmes faktoriem ir dabas resursu izmantošana un ar to saistītās ilglaicīgās ietekmes, tostarp siltumnīcefekta gāzu (turpmāk – SEG) emisijas. Lai arī Atradne atrodas nomaļus no apdzīvotām vietām, iegūto kūdru ir nepieciešams transportēt, savukārt iegūtā materiāla transportēšanas maršruti virzās pa autoceļiem, kuru tuvumā ir arī apdzīvotas teritorijas. Ar Paredzēto darbību ir plānots palielināt līdzšinējo satiksmes intensitāti un, veicot novērtējumu, ir būtiski apzināt, vai satiksmes intensitātes palielināšana nerada tādu apgrūtinājumu, kam nepieciešams paredzēt papildus pārvaldības nosacījumus. Ieguves un transportēšanas ietekmes, – galvenokārt putekļi un troksnis, ir būtiskākie traucējumi, ko ikdienā izjūt vietējie iedzīvotāji. Tādēļ risinājumi, lai šādas ietekmes pēc iespējas samazinātu un pārvaldītu, neradītu apgrūtinājumu, kas pārsniedz pieļaujamās robežvērtības, ir viens no būtiskiem IVN uzdevumiem. Jāatzīmē, ka pašlaik izteiktā prognoze par ieguves darbu apjomiem ir uzskatāma par tuvinājumu, kas gadu gaitā var arī atšķirties.

6.3. Kā būtiskākos Birojs Ziņojumā identificē sekojošus ar Paredzētās darbības realizāciju saistītus ietekmes uz vidi aspektus:

- 6.3.1. Ietekme uz dabas vērtībām, tostarp bioloģisko daudzveidību un ainavu, kā arī plānotie rekultivācijas pasākumi.
- 6.3.2. Hidroloģiskā un hidroģeoloģiskā režīma izmaiņas un ietekme uz ūdeņu kvalitāti, kā arī potenciālie avāriju riski.
- 6.3.3. Gaisu piesārņojošo vielu un SEG emisija, un izmaiņas gaisa kvalitātē, tostarp no derīgā izrakteņa transportēšanas.
- 6.3.4. Troksnis un tā izplatība, tostarp no derīgā izrakteņa transportēšanas.

6.4. Izvērtējot Ziņojumā identificētās un izvērtētās iespējamās plānotās darbības ietekmes uz vidi, Birojs secina sekojošo:

6.4.1. Ietekme uz dabas vērtībām, tostarp bioloģisko daudzveidību un ainavu, kā arī plānotie rekultivācijas pasākumi.

- 6.4.1.1. Lai arī Paredzētās darbības vieta neatrodas īpaši aizsargājamā dabas teritorijā vai tiešā tās tuvumā, Atradne atbilst īpaši aizsargājamam biotopam *7120 Degradēti augstie purvi, kuros iespējama vai noris dabiskā atjaunošanās* (turpmāk – biotops 7120). Arī Atradnei un tās pievedceļiem, kā arī grāvjiem, pa kuriem iespējams novadīt purva ūdeņus, piegulošajās teritorijās konstatētas vairākas īpaši aizsargājamās vaskulāro augu sugas un īpaši aizsargājami mežu un zālāju biotopi.
- 6.4.1.2. Paredzētās darbības rezultātā pašreizēja veģetācija kūdras ieguves teritorijā tiks iznīcināta un Paredzētās darbības vietā samazināsies biotopa 7120 platības. Kūdras lauku susināšanas ietekmē Darbības vietā tiks pazemināts gruntsūdens līmenis pašteses ceļā, kā rezultātā notiks kūdras sēšanās jeb sablīvēšanās. Prognozējams, ka hidroloģiskā režīma izmaiņas notiks arī Darbības vietai piegulošajā teritorijā.
- 6.4.1.3. Lai novērtētu Darbības vietas un tai piegulošās teritorijas esošo stāvokli un Paredzētās darbības ietekmi uz bioloģisko daudzveidību un īpaši aizsargājamām sugām, tajā skaitā ornitofaunu, Ziņojuma izstrādes gaitā tika pieaicināti vairāki sertificēti sugu un biotopu aizsardzības jomas eksperti (sugu un biotopu ekspertu atzinumi pievienoti Ziņojuma 3. un 14. pielikumā).

- 6.4.1.4. Saskaņā ar sugu un biotopu eksperta U. Bergmaņa⁶ (turpmāk – arī Sugu un biotopu eksperts) 2015. gada 6. novembra atzinumu Nr. UB/2015/7 purva platība, kādā paredzēts realizēt plānoto darbību (~ 224 ha), atbilst biotopam 7120, kuru raksturo šādi apstākļi – purva centrālā un A daļā ir konstatēta bērzu un priežu ekspansija, centrālajā daļā ir sastopami salīdzinoši nelieli sausi klajumi bez akačiem un bez slīkšņām. Zemsedzē dominē sfagni (~ 70% no zemsedzes kopējās platības), kā arī sila virši un parastās niedres, polijlapu andromedas, melnās vistenes un ārkausa kasandras. Kopējā biotopa kvalitāte novērtēta kā vidēja. Savukārt purva DR un Z daļai ir raksturīgs blīvāks priežu un bērzu apaugums, teritorijā zemsedzē dominē purva vaivariņi, zilenes un ārkausa kasandras. Šeit biotopa kvalitāte ir vērtēta kā zema. Saskaņā ar Sugu un biotopu eksperta vērtējumu kopumā purva veģetācija ir vienveidīga un atbilst nosusināšanas vidēji līdz stipri ietekmētiem purviem, kur nosusināšanās turpinās. Vienlaikus Sugu un biotopu eksperts norādījis, ka konkrētajam biotopam nav atjaunošanas perspektīvas, jo 25% purva specifisko struktūru un funkciju (ieskaitot raksturojošās sugas) ir sastopamas sliktā stāvoklī, nelielā skaitā vai mazā platībā, kas liecina par biotopa kvalitātes pazemināšanos ārējo faktoru ietekmē. Saskaņā ar Sugu un biotopu eksperta norādīto biotopa atjaunošana nav iespējama ar vieglu vai mērenu piepūli, kā arī atjaunošanai nepieciešamas finansiālas investīcijas un laiks.
- 6.4.1.5. Lai novērtētu zaudētā biotopa 7120 platības būtiskumu valsts mērogā un darbības pieļaujamību, Izstrādātāja, balstoties uz informāciju, kas iekļauta Biotopu aizsardzības stāvokļa novērtējumā par 2013. – 2018. gadu, aprēķinājusi, ka, realizējot Paredzēto darbību, biotops 7120 tiks zaudēts ~ 1,47 – 1,9 % apmērā no kopējās biotopa platības valstī⁷. Ņemot vērā Sugu un biotopu eksperta novērtēto, ka konkrētajā vietā biotopam 7120 nav atjaunošanas perspektīvas, Izstrādātāja sniegusi vērtējumu, ka biotopa zaudējums 244 ha platībā nav uzskatāms par būtisku platības samazinājumu un nebūtu vērtējams kā nozīmīgs apdraudošs un darbību limitējošs faktors īpaši aizsargājamu sugu un biotopu saglabāšanās iespējām valstī kopumā⁸. Papildus Izstrādātāja aprēķinājusi, cik lielas purvu platības valstī tiktu zaudētas, realizējot Paredzētās darbību summāri ar citām pēdējo trīs gadu laikā plānotajām purvu izstrādēm, kurām pašlaik tiek veikts vai jau ir noslēdzies ietekmes uz vidi novērtējums. Šāda aprēķina rezultātā Izstrādātāja secinājusi, ka kopumā aktīvu un mazaktīvu purvu platības Latvijā tiktu samazinātas par ~ 2,2 – 2,86 %. Arī DAP, izvērtējot Ziņojumu, nav nonākusi pie secinājuma, ka darbības ietekme, tai skaitā kopā ar citām darbībām, nebūtu pieļaujama.
- 6.4.1.6. 2019. gada 24. augusta atzinumā Nr.115/4/2020 (turpmāk – Atzinums) vērtējumu par Paredzētās darbības ietekmi uz īpaši aizsargājamām dabas vērtībām, kas atrodas ūdens novadīšanai potenciāli izmantojamo ūdensnoteku, kā arī plānoto transportēšanas maršrutu tiešā tuvumā, sniegusi sugu un biotopu eksperte I. Kukāre⁹ (turpmāk – Sugu un biotopu eksperte).
- 6.4.1.7. Kopumā Sugu un biotopu eksperte purvam piegulošajās platībās konstatējusi 14 biotopu poligonus, tostarp 1 poligonu *91D0 Purvaini meži*, 7 poligonus *9080**

⁶ Sertifikāts Nr. 014, derīgs līdz 10.06.2023. sugu un biotopu grupās putni, purvi, stāvoši saldūdeņi, tekoši saldūdeņi un sertifikāts Nr. 082, derīgs līdz 04.02.2021. biotopu grupā meži un virsāji.

⁷ Saskaņā ar Biotopu aizsardzības stāvokļa novērtējumu par 2013. – 2018. gadu Latvijā biotops 7120 *Degradēti augstie purvi, kuros iespējama vai noris dabiskā atjaunošanās* ir sastopams 117,8 – 153,14 km². Pieejams: https://www.daba.gov.lv/upload/File/Publikācijas/REP_EK_2019_1_ES_dzivotnu_stavoklis_LV.pdf

⁸ Vienlaikus norādāms, ka saskaņā ar Ziņojumu kopējais plānotais izstrādes laukums ir 224,4 ha, līdz ar to sagaidāmais biotopa zaudējums no kopējās biotopa platības valstī prognozējams nedaudz mazāks nekā Izstrādātājas aprēķinātais.

⁹ Sertifikāts Nr. 115, derīgs līdz 11.05.2022. sugu un biotopu grupās vaskulārie augi, sūnas, bezmugurkaulnieku sugas: ziemeļu upespērlene (*Margaritifera margaritifera*) un biežā perlamutrene (*Unio crassus*) un biotopu grupās meži un virsāji, purvi, zālāji, stāvoši saldūdeņi, tekoši saldūdeņi, alas, atsegumi un kritenes.

Staignāju meži, 2 poligonus 9010* *Veci vai dabiski boreāli meži* un 3 poligonus 6270* *Sugām bagātas ganības un ganītas pļavas* 1. variantā zālājs, kā arī vairākas īpaši aizsargājamās sugas vai sugu grupas – vālīšu staipeknis *Lycopodium clavatum*, gada staipeknis *Lycopodium annotinum*, spilvainais ancītis *Agrimonia pilosa*, fuksa dzegužpirkstīte *Dactylorhiza fuchsii*, Baltijas dzegužpirkstīte *Dactylorhiza baltica*, jumstiņu gladiola *Gladiolus imbricatus*.

6.4.1.8. Raksturojot Paredzētās darbības iespējamās ietekmes uz konstatētajām dabas vērtībām, Sugu un biotopu eksperte norādījusi, ka lielākā daļa sagaidāmo ietekmju saistītas ar purva hidroloģiskā režīma izmaiņām, mazākā mērā – arī ar sagaidāmo gaisa piesārņojuma paaugstināšanos, kas potenciāli īpaši aizsargājamajos biotopos var pastiprināt eutrofikācijas procesus. Sugu un biotopu eksperte Atzinumā sniegusi detaļu vērtējumu par paredzamo ietekmi, tās būtiskumu un sniegusi ieteikumus ietekmes mazināšanai vai novēršanai, tostarp norādot sekojošo:

6.4.1.8.1. Meža masīvs purva D atrodas tuvāk potenciālajai izstrādes vietai un netālu no plānotā pievedceļa 1. un 2. scenārijā, kas plānots pa dabā jau esošu nelielu ceļu mežā. Vistuvāk purvam konstatēti divi īpaši aizsargājama biotopa 91D0* *Purvaini meži* un četri īpaši aizsargājama biotopa 9080* *Staignāju meži* poligoni (Atzinuma 1. tabulas 1. - 6. punkti). Tā kā hidroloģiskajā izpētē konstatēts, ka plānotā kartu grāvju sistēma neietekmēs mitruma režīmu tālāk par 10 m, bet kontūrgrāvja nosusinošā ietekme ap purvu var sniegties ~ 200 m, tad ekspertes vērtējumā visi šie meža biotopi var ciest no nevēlamām dabiskā ūdens režīma izmaiņām kontūrgrāvja, kā arī gaisa piesārņojuma ietekmē. Izņemot nosusināto purvainā meža 3. variantā biotopu, pārējiem biotopiem pašlaik raksturīgs atbilstošs mitruma režīms. Lai mazinātu vai novērstu ietekmi uz šiem no dabiska mitruma režīma atkarīgajiem biotopiem, Sugu un biotopu eksperte ieteikusi ņemt vērā hidrologa atzinumā ieteiktos risinājumus purva izstrādes darbu organizēšanā (skat. šī Biroja atzinuma 6.4.2. nodaļu).

6.4.1.8.2. Būtiskākā Paredzētās darbības ietekme purva D daļā saistīta ar novadgrāvja 2. variantā izbūvi, kā rezultātā tiks ietekmēts tuvākās apkārtnes biotopu dabiskais mitruma režīms, tostarp pilnīgi nosusināts īpaši aizsargājamais biotops 91D0* *Purvaini meži* (kurā aug gada staipeknis *Lycopodium annotinum*) (Atzinuma 1. tabulas 6. punkts), kurš jau pašlaik ir susināšanas ietekmēts. Sugu un biotopu eksperte Atzinumā sniegusi informāciju par ietekmes uz biotopu 91D0* *Purvaini meži* novērtējumu, ņemot vērā tā aizsardzības statusu un tendences, Paredzētās darbības rezultātā sagaidāmā biotopa platības samazinājumu un tā būtiskuma izvērtējumu kontekstā ar biotopa saglabāšanās iespējām un tendencēm valstī kopumā. Izvērtējuma rezultātā Sugu un biotopu eksperte norādījusi, ka konkrētā biotopa aizņemtā platība Latvijā ir 602,4 - 1200 km² jeb līdz 120000 ha. Kā galvenais apdraudējums šim biotopa veidam ir dabiskā hidroloģiskā režīma nevēlamas izmaiņas, pārsvarā nosusināšana, bet reizēm arī izslikšana, un kopējs visiem meža biotopiem – intensīva mežsaimnieciskā darbība. Kopējais biotopa 91D0* *Purvaini meži* aizsardzības stāvoklis valstī ir nelabvēlīgs – nepietiekams, bet stabils. Potenciāli nosusinātais purvaino mežu nogabals ir zemas kvalitātes 0,87 ha jeb mazāk nekā 0,0007 % no kopējās purvaino mežu platības, tāpēc papildus negatīvā ietekme būs lokāla un būtiski negatīvu ietekmi uz biotopu stāvokli valstī neatstās. Vienlaikus Sugu un biotopu eksperte norādījusi, ka biotopā vēlams saglabāt biotopa struktūras – bioloģiski vecos kokus, sausokņus, kritalas utml. neskartus, kas ļautu saglabāties ar šīm struktūrām nosusinātos apstākļos saistītajām sugām.

- 6.4.1.8.3. Attiecībā uz meža masīvu purva ZR daļā Sugu un biotopu eksperte norādījusi, ka visi izdalītie meža biotopi (Atzinuma 1. tabulas 7. - 13. punkts) šajā masīvā atrodas vismaz 900 m un lielākā attālumā no purva, tāpēc tieša purva meliorācijas ietekme nav sagaidāma. Tomēr iespējama ietekme, ja tiktu izskatīts cits variants ūdeņu novadīšanai uz Kūkovas upi gar ceļu¹⁰. Sugu un biotopu eksperte norādījusi, ka staignāju mežu biotopi lielākoties apkārtņē ir susināti ar tikai 10% dabiska mitruma režīmu, bet tālāk uz Z ir nogabali ar 100% dabisku mitruma režīmu. Grāvis gar ceļu, kas savāc ūdeņus no masīva un gar kuru plānots 2. un 4. alternatīvas transportēšanas maršruts, ir piesērējis ar bebru darbības pēdām un stāvošu ūdeni. Ticami, ka no paaugstināta mitruma režīma atkarīgajiem staignāju mežu biotopiem tas nedaudz mazinājis nosusināšanas nevēlamās sekas. Iztirot grāvi (6832533:01), atsāktos intensīva meža masīva nosusināšanās, kas varētu negatīvi ietekmēt šos biotopus, īpaši, ja tiktu plānota papildus padziļināšana. Šādu efektu visticamāk radītu arī grāvja kopšana.
- 6.4.1.8.4. Papildus Sugu un biotopu eksperte vērsusi uzmanību, ka nelabvēlīgā ietekme uz purva Z daļā esošajiem meža biotopiem iespējama, ja tajos nonāks prognozētais gaisa piesārņojums. Lai gan potenciālos riskus eksperte vērtējusi kā zemu, jo meža biotopi atrodas samērā tālu gan no izstrādes vietas, gan ceļa alternatīvas, tomēr ievērojot piesardzības principu, ekspertes vērtējumā priekšroka dodama 1. un 3. transportēšanas alternatīvai, jo tās neved gar konkrēto meža masīvu. Tāpat norādīts, ka nolūkā novērst meža biotopu papildus eutrofikāciju gaisa piesārņojuma dēļ, jāsaglabā meža siena starp biotopiem un plānoto izstrādes vietu un transportēšanas ceļu.
- 6.4.1.8.5. Attiecībā uz zālāju aizsardzību Sugu un biotopu eksperte norādījusi, ka ūdens novadīšanas izveide 2. variantā neietekmēs zālāju biotopus. Savukārt saistībā ar transportēšanas maršrutu izvēli eksperte sniegusi vērtējumu, ka gaisa piesārņojums pievedceļu tuvumā, kā arī ceļmalas grāvju ierīkošana un uzturēšana var būtiski negatīvi ietekmēt visus zālāju biotopus 2. vai 4. alternatīvas realizācijas gadījumā. Tāpēc, lai saglabātu konstatēto zālāju kvalitāti, Sugu un biotopu eksperte ieteikusi saglabāt koku joslu visapkārt zālājam, grāvi purva novadīšanai veidot 2. variantā, kā arī kā transportēšanas alternatīvu izvēlēties 1. vai 3. transportēšanas maršrutu (Atzinuma 2. tabula).
- 6.4.1.9. Attiecībā uz konstatēto īpaši aizsargājamo sugu aizsardzību Sugu un biotopu eksperte norādījusi sekojošo:
- 6.4.1.9.1. Vālīšu staipeknim *Lycopodium clavatum* biežākie apdraudējumi saistīti ar piemērotu dzīvotņu zudumu un mehāniska bojāšanu, bet konkrētajā gadījumā tieša apdraudējuma nav, līdz ar to īpaši aizsardzības un apsaimniekošanas pasākumi Atradnē nav vajadzīgi.
- 6.4.1.9.2. Purva kontūrgrāvju un meliorācijas sistēmas izveide, kas plānota atbilstoši 2. variantam, tiešu negatīvu ietekmi atstās uz biotopu *91D0 Purvaini meži* 3. variants, kurā aug gada staipeknis *Lycopodium annotinum*. Šo biotopu nosusināšana iznīcinās, taču gada staipeknim piemērotas vietas apkārtņē saglabāsies. Īpaši aizsardzības un apsaimniekošanas pasākumi konkrētajā atradnē nav vajadzīgi.
- 6.4.1.9.3. Sugas spilvainais ancītis *Agrimonia pilosa* aizsardzības stāvoklis valstī vērtēts kā labvēlīgs un ir stabils. Spilvainais ancītis ir dabiska mežmalu krūmāju suga, nav

¹⁰ Ziņojumā apzīmēts kā 1. ūdens novadīšanas variants pa ūdensnoteku ar kodu 6832533:01.

sagaidāma nelabvēlīga ietekme nevienā gadījumā pievedceļu un meliorācijas izveides variantā. Aizsardzības un apsaimniekošanas pasākumi nav vajadzīgi.

- 6.4.1.9.4. Kontūrgrāvja izveide un nosusināšana konkrēto augu sugas Fuksa dzegužpirkstīte *Dactylorhiza fuchsii* atradni iznīcinās, taču apkārtnē saglabāsies pietiekami daudz piemērotu biotopu, tāpēc īpaši aizsardzības un apsaimniekošanas pasākumi konkrētajā sugas atradnē nav vajadzīgi.
- 6.4.1.9.5. Ceļa pārbūve un grāvju izveide 2. un 4. alternatīvā konkrēto Baltijas dzegužpirkstīte *Dactylorhiza baltica* atradni var ietekmēt negatīvi, ja mainīsies mitruma režīms zālājā un pastiprināsies eutrofikācija. Baltijas dzegužpirkstīte valstī ir samērā bieži satopama mēreni mitros līdz mitros zālajos, atmatās, traucētās vietās, piemēram, grāvmalās.
- 6.4.1.9.6. Atbilstoša zālāja aizsardzība aizsargās arī jumstiņu gladiolas *Gladiolus imbricatus* sugu atradnē. Lai samazinātu potenciāli iespējamo negatīvo ietekmi, jāizvēlas 1.vai 3. pievedceļu alternatīva un 2. variants ūdens novades sistēmai.
- 6.4.1.10. Sugu un biotopu, kā arī ornitoloģijas eksperts U.Bergmanis sniedzis vērtējumu arī par teritorijā konstatētajām īpaši aizsargājamajām putnu sugām. Eksperts purva teritorijā konstatējis ierobežoti izmantojamā īpaši aizsargājamā, kā arī ES aizsargājamo putnu sugu – rubeni *Tetrao tetrix* (viens tēviņš). Saskaņā ar Sugu un biotopu eksperta norādīto purva vienveidīgā struktūra, aizaugšanas un degradēšanas pakāpe, kā arī sliktāku un mitru ieplaku trūkums ļauj secināt, ka teritorija nav nozīmīga rubeņa dzīvotne, kā arī kopējā ornitofauna kūdras Atradnes teritorijā ir nabadzīga. Citu aizsargājamo putnu sugu ligzdošana plānotās Atradnes teritorijā ir maz ticama. Šādas struktūras purvos ir iespējama Latvijas īpaši aizsargājamās putnu sugas – lielās čakstes *Lanius excubitor* ligzdošana, taču purvā tā nav konstatēta. Līdz ar to Sugu un biotopu eksperta vērtējumā konkrētais purvs specifiskās ornitofaunas saglabāšanā ir nenozīmīgs.
- 6.4.1.11. Tāpat no Ziņojuma izriet, ka Paredzētā darbība neradīs negatīvu ietekmi uz tuvāko īpaši aizsargājamo *Natura 2000* teritoriju, dabas liegumu “*Motrīnes ezers*”, jo konkrētā teritorija atrodas pietiekami lielā attālumā no Darbības vietas (aptuveni 8,5 km), kā arī reljefa īpatnības nodrošina to, lai kūdras ieguve neatstātu iespaidu uz aizsargājamo teritoriju – ezers atrodas augstāk virs jūras līmeņa nekā Jegorovas purvs, kā arī starp tiem atrodas vairākas ūdensteces, kas veido dabiskas ūdensšķirtnes (purvā esošie ūdeņi neietekmē ezera hidroloģiskos apstākļus). Tāpat ietekme nav konstatēta arī uz tuvāko mikroliegumu, kas atrodas aptuveni 5 km attālumā.
- 6.4.1.12. Uzsākot un veicot Paredzēto darbību, tiks pārveidots līdzšinējais vides stāvoklis Darbības vietā un tās tiešā tuvumā, tajā skaitā tiks izmainīts teritorijas reljefs un esošā ainava. Vērtējot ietekmi uz ainavu, Ziņojumā norādīts, ka Paredzētās darbības rezultātā purva ainavu nomainīs kūdras ieguves lauki. Tomēr purva tuvumā nav dzīvojamo ēku, kurām pavērtos tiešs skats uz purva teritoriju. Tuvākai viensētai “*Paipalas*” tiešais skats purva ainavas virzienā tiek aizsegts ar meža teritoriju, kas purva izstrādes rezultātā netiks ietekmēta. Līdz ar to iedzīvotājiem kopējā ainava krasi netiks mainīta. Tāpat norādīts, ka Paredzētās darbības teritorijā vai tās tiešā tuvumā neatrodas valsts aizsargājamie kultūrvēsturiski vai dabas tūrisma objekti vai zonas, līdz ar to kūdras ieguves rezultātā vērtīgu ainavu platības netiks samazinātas.
- 6.4.1.13. Paredzētās darbības vietā plānots veikt daļēju purva renaturalizāciju, kas pamatota ar Sugu un biotopu eksperta ieteikumu, un daļēju rekultivāciju (apmežošanu), jo, analizējot ģeoloģiskās izpētes materiālus, secināts, ka purva nomalēs kūdras ieguve būs veikta līdz minerālslānim vai arī kūdras slānis būs pārāk plāns (0 - 0,6 m), lai veiktu renaturalizāciju. Renaturalizācija paredzēta ~ 124,4 ha platībā, bet rekultivācija

~ 100 ha platībā. Plānoto renaturalizācijas un rekultivācijas platību novietojums attēlots Ziņojuma 2.11.1. attēlā. Ņemot vērā izstrādes laukumu sadalījumu un to izmērus, provizoriski noteikts to rekultivācijai un renaturalizācijai nepieciešamais laika posms, vienlaikus norādīts, ka noteiktie gadi ir aptuveni un var mainīties atkarībā no izstrādes grafika izmaiņām, ekonomiskās situācijas u.c. faktoriem. Rekultivācijas un renaturalizācijas darbus plānots uzsākt uzreiz pēc zonas izstrādes, tāpēc Ziņojuma 2.4.1. tabulā norādīta rekultivācijas/renaturalizācijas darbu uzsākšana laikā, kad lauks vēl tiek izstrādāts (piemēram, ieguve tiek beigta A1 – 1 zonā, kur tiek uzsākta rekultivācija, bet ieguve turpinās A1 – 2 zonā). Rekultivāciju plānots uzsākt ar meliorācijas sistēmas pielāgošanu. Renaturalizācijas platībām paredzēts likvidēt grāvju sistēmas. Atsevišķās vietās tiks izvērtēta iespēja veikt purva augu transplantāciju (sēšana, stādīšana). Savukārt gadījumā, ja pēc kūdras izstrādes tiks secināts, ka purva daļā, kur plānota apmežošana, augsnes pH ir pārāk zems, plānots veikt augsnes ielabošanas darbus.

6.4.1.14. Ierosinātāja, ņemot vērā Sugu un biotopu eksperta ieteikumu, ir apņēmusies kūdras ieguvē neizmantoto purva platību saglabāt kā dzērveņu lasīšanas vietu (attēlota Ziņojuma 3.8.1. attēlā). Birojs secina, ka neizstrādātā purva teritorija ir aptuveni ~ 22 ha liela, taču tā kā caur šīs teritorijas Z daļu paredzēts izbūvēt jaunu grāvi, kas ietekmēs arī tam piegulošās purva daļas hidroloģisko režīmu, tad prognozējams, ka dzērveņu lasīšanas vietas būs mazākā platībā nekā sākotnēji plānots¹¹. Saskaņā ar Sugu un biotopu eksperta atzinumu, lai nodrošinātu dzērveņu augšanai nepieciešamos apstākļus, iespēju robežās ir nepieciešams saglabāt atbilstošu mitruma režīmu. Kontūrgrāvju ietekmes mazināšanai un ieguvei piegulošās purva teritorijas hidroloģiskā režīma saglabāšanai ir jāsamazina ūdens filtrācija (noplūde) pa Atradnes perimetru, ko panāk ar sekojošu paņēmieni – grāvju rakšanas teknikai ir jāpārvietojas par ieguvei neizmantojamo pusi, no grāvjiem izraktā grunts ir novietojama uz atbērtnes, tādējādi sablīvējot kūdras virskārtu neizmantojamajā teritorijā un samazinot ūdens filtrāciju no teritorijas kontūrgrāvja virzienā. Ņemot vērā ģeoloģiskās izpētes rezultātus, kas liecina, ka būtiska daļa no saglabājamajām dzērveņu lasīšanas vietām, kas izvietota purva R un DR daļā ir 96,14 m v.j.l., bet pārējais purvs ir no 88,4 līdz 92,5 m v.j.l. un teorētiskā gruntsūdens plūsma ir galvenokārt tendēta ZA – DA virzienā, tiek rekomendēts kūdras ieguves paredzētās teritorijas sagatavošanas un turpmākās ekspluatācijas laikā veikt gruntsūdeņu ūdenslīmeņu izmaiņu monitoringu (iespējamo monitoringa aku tīkla izvietojums ietverts Ziņojuma 7.1. attēlā). Saskaņā ar Ziņojumu monitoringa aku provizoriskais izvietojums noteikts, ņemot vērā iespējamā jaunveidojamā grāvja atrašanās vietu, kā arī to, lai iegūtie monitoringa dati uzskatāmi reprezentētu gruntsūdeņu līmeņu izmaiņas pētāmajā teritorijā. Gruntsūdeņu līmeņu monitoringu jāveic dzērveņu lasīšanas vietās, kas robežojas ar kūdras ieguves teritorijām. Ūdens līmeņu mērīšanas aku tīkls jāizveido ar piesaisti absolūtajai augstumu sistēmai. Bez gruntsūdens tīkla monitoringa nepieciešams veikt teritorijas augu valsts izmaiņu pētījumus, lai pārliecinātos par dzērveņu lasīšanas vietu saglabāšanu.

6.4.1.15. Izvērtējot Paredzētās darbības transportēšanas risinājumus dabas vērtību aizsardzības kontekstā, Birojs, secina, ka pozitīvas un negatīvas ietekmes dažādos aspektos ir katram transportēšanas alternatīvajam ceļam. Tā piemēram, no Sugu un ekspertes atzinuma izriet, ka no biotopu un vaskulāro augu aizsardzības viedokļa transportēšanas ceļu izvēlē optimālākais ir 3. scenārijs, jo tā tiešā tuvumā un potenciālās ietekmes zonā ir vismazāk īpaši aizsargājama dabas vērtību. Otrs biotopu aizsardzībai piemērotākais

¹¹ Atbilstoši aptuvenam Biroja aprēķinam, dzērveņu lasīšanas vietu platība varētu samazināties par maksimums 4 – 5 ha.

variants ir 1. alternatīva, kur potenciāla ietekme paredzama uz dažiem nelieliem meža biotopiem. Potenciāli visvairāk uz biotopiem negatīvo ietekmi atstātu 2. alternatīvas realizēšana, jo purva D galā pievedceļa malā potenciāli tiktu negatīvi ietekmēti meža biotopi un tālāk arī zālāji ceļa malā. Arī 4. alternatīvas realizācija var atstāt nelabvēlīgu ietekmi, bet šajā gadījumā negatīva ietekme pārsvarā sagaidāma uz zālāju biotopiem. No zālāju aizsardzības viedokļa šo alternatīvu realizēšana rada augstu risku biotopu kvalitātes samazināšanai gan izmainīta mitruma režīma, gan gaisa piesārņojuma dēļ un dažos zālajos pie ceļa ietekme būtu arī ceļa klātnes pārveidošanai (paplašināšanai, grāvju un uzbēruma izveidei). Tajā pat laikā DAP savā atsauksmē par Ziņojumu izteikusi vērtējumu, ka no dabas vērtību aizsardzības viedokļa labāka būtu 2. un 4. alternatīva, jo DAP ieskatā kūdras transportēšanas negatīvā ietekme uz zālājiem ir salīdzinoši nebūtiska, taču nodrošinot 2. un 4. alternatīvas ceļa izbūvi un izmantošanu, perspektīvā būtu iespējams apsaimniekot arī ceļa tuvumā esošos zālājus. Izvērtējot Ziņojumā iekļauto novērtējumu un tā izvērtēšanas ietvaros izteiktos viedokļus, Birojs nekonstatē pamatu ar atzinumu nonākt pie secinājuma, ka kāda no transportēšanas ceļu alternatīvām dabas vērtību aizsardzības aspektā būtu pilnībā aizliedzama, tomēr, izvēloties piemērotāko risinājumu, nepieciešams īstenot jomas ekspertu izvirzītos un Ziņojumā iestrādātos ietekmes novērtēšanas un samazināšanas risinājumus.

6.4.1.16. Savukārt attiecībā uz ūdens novades risinājumiem Birojs ņem vērā Sugu un biotopu ekspertes viedokli, ka 1. ūdens novadīšanas alternatīva, kas paredz grāvja 6832533:01 tīrīšanu ~ 7 km garumā, ir saistāma ar būtisku ietekmi uz neietekmētiem un mazietekmētiem īpaši aizsargājama biotopa 9080* *Staigņāju meži* poligoniem. Tā kā Sugu un biotopu ekspertes Atzinumā nav novērtēts potenciālais biotopu zaudējums un tā pieļaujamība 1. ūdens novadīšanas alternatīvas gadījumā, tad Birojs norāda, ka 1. ūdens novadīšanas alternatīva, kas paredz grāvja 6832533:01 tīrīšanu, nav pieļaujama. Tajā pat laikā konstatējams, ka arī 2. novades risinājums paredz ietekmi uz īpaši aizsargājamiem biotopiem, tostarp ir saistīts ar pilnīgu biotopa 91D0* *Purvaini meži* nosusināšanu 0,87 ha platībā. Tomēr Sugu un biotopu eksperte konkrētā biotopa zaudējumu novērtējusi kā lokālu, kas neatstās būtiski negatīvu ietekmi uz biotopa 91D0* *Purvaini meži* stāvakli valstī. Atbilstoši Sugu un biotopu ekspertes Atzinumam kopumā 2. ūdens novadīšanas alternatīvas gadījumā tiktu ietekmēti mazāk vērtīgi īpaši aizsargājamo biotopu poligoni.

6.4.1.17. Tādējādi Birojs secina, ka ievērojot Ziņojumā paredzētos pasākumus negatīvo ietekmju iespējamai novēršanai un mazināšanai, konkrēto ietekmes aspektu ziņā nav pamata Paredzētās darbības nepieļaušanai vai pilnīgai aprobežošanai. Birojs ņem vērā, ka DAP, sniedzot atsauksmi par aktualizēto Ziņojumu, ir izteikusi viedokli, ka Ierosinātājai būtu nepieciešams ar lielāku noteiktību precizēt rekultivācijas veidus un vietas, tomēr Birojs, izvērtējot papildināto Ziņojumu un tajā precizēto informāciju kopskatā (Ziņojuma 2.11. nodaļas 2.11.1. attēls un 2.11.1. tabula), secina, ka Biroja atzinuma izdošanai sniegtā informācija var būt atzīstama par pietiekamu, tai skaitā tādēļ, ka iespējamus tās trūkumus, kas saistīti ar risinājumu noteiktību, iespējams novērst, izvirzot konkrētākus Biroja nosacījumus. **Novērtējuma likuma 24. panta pirmās daļas 1. punkts noteic, ka Ierosinātāja ir atbildīga par Ziņojumā ietvertu risinājumu īstenošanu, tai skaitā tādu risinājumu īstenošanu, kas paredzēti, lai novērstu, nepieļautu vai mazinātu Paredzētās darbības negatīvo ietekmi uz vidi. Vienlaikus Birojs uzskata par nepieciešamu saskaņā ar Novērtējuma likuma 20. panta desmito daļu arī ar Biroja atzinumu nostiprināt vai izvirzīt šādus nosacījumus, ar kādiem Paredzētā darbība ir īstenojama vai nav pieļaujama:**

- a) Atbilstoši Ziņojumā paredzētajam ūdens novadīšanai no purva jāizmanto 2. ūdens novades variants (ūdēnsnoteka 68327:04), kas paredz arī jauna grāvja

izbūvi¹². Savukārt 1. ūdens novadīšanas variants, kas ietver ūdensnotekas 6832533:01 padziļināšanu un tīrīšanu, nav pieļaujams.

- b) Ieguves teritorijas sagatavošanas darbi, kas saistīti ar apauguma noņemšanu, veicami ārpus putnu ligzdošanas sezonas (no 1. augusta līdz 15. martam).
- c) Paredzētā darbība īstenojama, ievērojot Sugu un biotopu ekspertes Atzinumā norādītos ietekmi mazināšanos pasākumus attiecībā uz atsevišķu meža joslu saglabāšanu un darbībām attiecībā uz biotopu 91D0*_3 (skat. Sugu un biotopu ekspertes Atzinumu, Ziņojuma 14. pielikums).
- d) Atbilstoši Ziņojumā paredzētajam renaturalizācijas un rekultivācijas pasākumi Atradnē ir uzsākami savlaicīgi, kur iespējams pasākumus daļā no platībām īstenojot jau paralēli kūdras ieguvei. Rekultivācija veicama atbilstoši Ziņojuma risinājumiem un Sugu un biotopu eksperta norādījumiem, ievērojot Ziņojuma 2.11. nodaļas 2.11.1. attēlā un 2.11.1. tabulā iestrādātos principus vietas un platības izvēlei, kur veicama renaturalizācija un rekultivācija. Precīzi risinājumi iestrādājamai derīgo izrakteņu ieguves projektā (tā rekultivācijas projekta daļā), vienlaikus ievērojot IVN likuma 24. panta pirmās daļas 1. punkta nosacījumu, ka ierosinātāja ir atbildīga par Ziņojumā ietvertu risinājumu īstenošanu, tai skaitā tādu risinājumu īstenošanu, kas paredzēti, lai novērstu, nepieļautu vai mazinātu Paredzētās darbības negatīvo ietekmi uz vidi.
- e) Kā tas norādīts Ziņojumā, dzērveņu lasīšanas vietās, kas robežojas ar kūdras ieguves teritorijām, jāveic gruntsūdens līmeņu un veģetācijas monitorings.

6.4.2. Hidroloģiskā un hidroģeoloģiskā režīma izmaiņas, ietekme uz ūdeņu kvalitāti, kā arī potenciālie avāriju riski:

- 6.4.2.1. Raksturojot Jegorovas purva hidroloģisko un hidroģeoloģisko režīmu, Ziņojumā norādīts, ka Jegorovas purvam kā augstā tipa purvam ir raksturīga ūdeņu uzņemšana no nokrišņiem. Virszemes ūdens tecēšanas virziens ir vērsts galvenokārt ZR – Z virzienā. Galvenie gruntsūdens plūsmas virzieni purvā ir ZA – DA virzienā uz Utrojas upi, kas vēsturiski tikusi izmantota ūdens novadīšanai no Jegorovas purva. Pēc 2017. gada izpētes sniegtās informācijas gruntsūdens līmenis Atradnes teritorijā tika fiksēts 0 – 0,8 m dziļumā no zemes virsmas.
- 6.4.2.2. Vēsturiski purva iekšpusē izveidota grāvju sistēma. Purva DR daļā esošie grāvji izveidoti kā nosusināšanas un vēlāk ieguves infrastruktūra, savukārt Z daļā esošie grāvji norobežo purvu no lauksaimniecībā izmantojamajām zemēm. Purva DA un ZA daļā esošās notekas ieplūst Krievijas Federācijas teritorijā. Kopumā kūdras ūdens horizonts Atradnes teritorijā ir samērā neviendabīgs, kas Ziņojumā skaidrots ar teritorijā veiktajiem drenāžas un meliorācijas pasākumiem.
- 6.4.2.3. Lai uzsāktu kūdras ieguvī, ir nepieciešama kūdras lauku sagatavošana to izstrādei, kas ietver arī esošās meliorācijas sistēmas – novadgrāvju, kontūrgrāvju un kartu grāvju apsekošanu un pārtīrīšanu, slēgtas drenāžas atjaunošanu kartu grāvju savienošanai ar novadgrāvjiem, kā arī kūdras ieguves vietas infrastruktūras ierīkošanu.
- 6.4.2.4. Saskaņā ar Ziņojumu kartu grāvjus kūdras iegulas nosusināšanai augstā tipa purvos projektē ar vidējo atstatumu starp kartu grāvju asīm 20 m (Latvijas būvnormatīvs

¹² Vienlaikus Birojs vērš uzmanību, ka atbilstoši Ziņojumā norādītajam jaunveidojamais grāvis atrodas privātīpašnieka īpašumā un tā izbūve (un līdz ar to ūdensnotekas 68327:04 izmantošana) iespējama tikai pēc vienošanās ar konkrētā nekustamā īpašuma īpašnieku/iem.

LBN 224-15 “*Meliorācijas sistēmas un hidrotehniskās būves*”), savukārt potenciālā susinātājgrāvju ietekme uz pieguļošās platības gruntsūdens līmeni, hidroloģisko un hidroģeoloģisko režīmu ir attālum, kas vienāds ar pusi no atstatuma starp kartu grāvju asīm jeb līdz 10 m. Līdz ar to secināts, ka esošo hidroloģisko režīmu ārpus purva perimetra grāvjiem izbūvējamā nosusināšanas sistēma kūdras Atradnes nosusināšanai praktiski neietekmēs.

- 6.4.2.5. Ziņojuma izstrādē vērtējumu par ūdens novadīšanas iespējām Jegorovas purvā atzinumā “*Par ūdens novadīšanas iespējām Jegorovas purva kūdras atradnē*” sniedzis sertificēts hidromelioratīvās būvniecības speciālists G.Velbergs¹³ (turpmāk – Hidromeliorācijas speciālists). Saskaņā ar Hidromeliorācijas speciālista norādīto, realizējot Paredzēto darbību, kā promteku purva nosusināšanai jāizmanto Kūkovas upe (ŪSIK kods 6832:01), kas atrodas Latvijas teritorijā, ~ 1,2 km uz R no Atradnes. Uz Kūkovas upi ūdeni iespējams novadīt, izmantojot divas ūdensnotekas (ŪSIK kods 6832533:01 vai ŪSIK kods 68327:04). Attiecībā uz ūdensnotekas 6832533:01 izmantošanu norādīts, ka, lai novērstu apkārtējas teritorijas applūšanu, jāveic tās tīrīšana, padziļināšana, apauguma novākšana, bebru aizsprostu likvidēšana ~ 7 km garumā līdz pat ūdensnotekai *Kūkova*. Savukārt, lai ūdeni novadītu Kūkovas upē pa ūdensnoteku 68327:04, nelielā platībā nepieciešams rakt jaunu grāvi. Vienlaikus Hidromeliorācijas speciālists vērsis uzmanību, ka tā izveidi var limitēt arī atrašanās privātpašuma teritorijā. Baltoties uz publiski pieejamajiem kartogrāfiskajiem materiāliem, Birojs konstatē, ka jaunbūvējamā grāvja garums plānots aptuveni 300 – 400 m.
- 6.4.2.6. Atbilstoši Ziņojuma aktualizētajai redakcijai par prioritāro ūdens novadīšanas virzienu tiek izvēlēts purva DR pusē izveidojamais grāvis (68327:04), ņemot vērā, ka ir jānodrošina regulāra grāvja tīrīšana, lai nepieļautu gan tā aizaugšanu, gan piesārņotu ūdeņu nonākšanu Kūkovas upē. Šāds lēmums pieņemts, balstoties uz Sugu un biotopu ekspertes Atzinumā sniegto vērtējumu (skat. šī Biroja atzinuma 6.4.1. nodaļu). Ziņojumā secināts, ka, izveidojot grāvi pietiekamā dziļumā un nepieļaujot tā aizaugšanu, ir iespējams novadīt ūdeni arī šādā variantā. Novadāmo ūdeņu apjomu aprēķini Ziņojumā nav iekļauti, bet prognozēts, ka no purva novadāmais ūdens apjoms nepārsniegs grāvja caurplūduma kapacitāti, jo augstā purva noteci veido praktiski tikai nokrišņi (ilggadējais gada vidējās noteces slānis ir 190 mm, kas ir viens no zemākajiem līmeņiem valstī), kā arī grāvja garenslīpums ir pietiekams, lai novadītu ūdeni pilnā apmērā (augstuma v.j.l. kritums ir 2 m uz 1,5 km).
- 6.4.2.7. No purva novadāmais ūdens pēc ķīmiskā sastāva ir atšķirīgs un tā pH ir zemāks (purva ūdens ir skābāks) nekā ūdenstecēs, kurās paredzēts ievadīt drenētos purva ūdeņus, turklāt novadāmie ūdeņi satur arī kūdras smalkās daļiņas. Ziņojumā novērtēts, ka, tā kā no purva novadāmais ūdens vispirms plūdis pa notekgrāvju/kontūrgrāvju sistēmu, tad nav sagaidāms, ka novadāmie purva ūdeņi varētu ietekmēt ūdensteces *Kūkovas* bioloģisko daudzveidību. Gadījumā, ja ūdens no Atradnes uz Kūkovas upi tiktu novadīts Z virzienā (attālums pa ūdensnotekām līdz Kūkovai ir ievērojams, ~ 7 km), tad īpaši Kūkovas upes aizsardzības pasākumi nav nepieciešami. Novadot ūdeni no ieguves DR virzienā, attālums līdz Kūkovai ir ievērojami mazāks kā Z virziena risinājumā (~ 1,2 – 1,5 km), līdz ar to projektēšanas gaitā novadgrāvja lejtecē pirms tā ievadīšanas Kūkovā, eutrofikācijas un piesārņojuma mazināšanai ar augsnes daļām ir izveidojams gultnes padziļinājums (nosēdbedre) sanešu uzkrāšanai. Ņemot vērā apstākli, ka tieši rakšanas laikā ir vislielākā duļķu un augsnes daļiņu ievade ūdenstecē, nosēdbedre ir izrokama pirms

¹³ Sertifikāts Nr. 3-00066

novadgrāvja pārtīrīšanas darbu uzsākšanas un darbus pabeidzot, nosēdbedre ir atkārtoti pārtīrāma.

- 6.4.2.8. Hidromeliorācijas speciālists norādījis, ka novadgrāvja dziļums atkarīgs no izstrādājamā kūdras slāņa dziļuma. Ievērtējot to, ka rūpnieciski iegūstamās kūdras slānis sākas no 1,3 m dziļuma un vidējais slāņa biezums Jegorovas purvā ir 3,3 m, jāreķinās ar novadgrāvju dziļumu ~ 5 m. Kūdras gruntī šāda dziļuma grāvja nosusinošais efekts ir līdz 200 m no grāvja malas atkarībā no minerālgrunts sastāva (purvā attālums ievērojami samazinās), līdz ar to šajā joslā notiks gruntsūdens līmeņa pazemināšanās, izmainot augšanas apstākļus kokiem un augiem. Kokiem šie apstākļi uzlabosies (izņemot melnalksni), tomēr spēja ūdens režīma maiņa var ietekmēt koku dzīvotspēju. Tāpat Hidromeliorācijas speciālists vērsis uzmanību, ka šajā joslā samazināsies mitrumu mīlošu augu īpatsvars. Tādējādi Ziņojumā novērtēts, ka augsnes struktūra un mitrums mainīsies tikai purva teritorijā un ap purvu esošo novadgrāvju tuvumā, bet reģionāli augsnes struktūras un mitruma izmaiņas nav paredzamas. Izteiktas augsnes struktūras un mitruma sagaidāmas tajos laukumos, kuros notiks liekā ūdens novadīšana, kūdras frēzēšana un tam sekojoša žāvēšana. No augstāk minētā var secināt, ka tā kā kūdras purva izstrādes laikā ietekme uz augsnes struktūru un mitruma izmaiņām būs lokāla mēroga, tad ietekme uz apkārtējo lauksaimniecības un mežsaimniecības platību apsaimniekošanu nav prognozējama.
- 6.4.2.9. Ziņojumā norādīts, ka zem purva nogulumiem galvenokārt iegul glaciolimniskas izcelsmes māla un mālaina aleirīta nogulumi. Saskaņā ar Ziņojumu Atradnes teritorijā ir fiksēti divi savā starpā minimāli saistīti kvartāra ūdens horizonti. Balstoties uz to, ka mālainajām gruntīm piemīt vājas filtrācijas īpašības, bet holocēnajiem purva nogulumiem piemīt salīdzinoši vājas ūdens caurlaidības īpašības, nosusinot augšējo purva nogulumu ūdens horizontu, tas praktiski neietekmēs apakšējo kvartāra ūdens horizontu un līdz ar to netiek prognozēts, ka purva nosusināšanas process ietekmēs ūdens pieplūdi apkārtējo īpašumu akās. Papildus jāņem vērā, ka gruntsūdens plūsma ir tendēta ZA - DA virzienā, t.i., prom no apkārtņē esošajām viensētām un gadījumā, ja purva nosusināšanas process radīs pat minimālu ietekmi uz zemāk esošo kvartāra ūdens horizontu, tas visticamāk neietekmēs ūdens līmeni apkārtņē esošajās akās. Līdz ar to var secināt, ka purva izstrādes laikā veiktie meliorācijas un purva nosusināšanas pasākumi neietekmēs apkārtējo māju pazemes ūdens iegūšanas apstākļus.
- 6.4.2.10. Savukārt kvartāra un zemkvartāra ūdens horizonti ir savstarpēji vāji norobežoti un gadījumā, ja notiek gruntsūdens piesārņojums, tas var salīdzinoši viegli infiltrēties Daugavas spiedūdeņu horizontā. Ziņojumā norādīts, ka šāds piesārņojuma risks teorētiski var veidoties no cilvēciskajiem faktoriem, t.i., smagās tehnikas izmantošanas Atradnes teritorijā. Kā viens no iespējamajiem risinājumiem, lai ierobežotu iespējamā piesārņojuma nokļūšanu gruntsūdenī, un līdz ar to iespējamu infiltrāciju zemkvartāra ūdens horizontā, var būt uzbērtu ceļu izveidošana Atradnes teritorijā, kuri veidoti no materiāla ar zemām filtrācijas īpašībām. Tehnisko auto parka laukumu paredzēts izveidot ārpus Atradnes teritorijas uz uzbērtā materiāla ar vājām filtrācijas īpašībām. Plānots, ka tikai laukumā notiks darbības ar degvielas uzpildīšanu automašīnās. Kā preventīvos pasākumus paredzēts veikt darbinieku instruktāžu par rīcību attiecīgajās avārijas situācijās, kā arī plānota savlaicīga izmantotās tehnikas apkope, kas samazina bojājumu un noplūžu rašanās risku. Izmantoto auto tehniku paredzēts aprīkot ar naftas produktus absorbējošiem paklājiem, bonnām, cimdiem un atkritumu maisiem, lai nekavējoties būtu iespējams piesārņojumu likvidēt. Gadījumā, ja notiktu naftas produktu noplūde izstrādes teritorijā, atkarībā no konkrētā seguma, var tikt veikta gan piesārņotā ūdens atsūkņēšana, gan tūlītēja kūdras vai grunts slāņa savākšana. Tehniskajā laukumā

atradīsies absorbējošie paklāji nopilējumu savākšanai un konteineri piesārņotas grunts novietošanai. Avārijas situācijās radušies atkritumi tiks nodoti bīstamo atkritumu apsaimniekotājam, kurš saņēmis atbilstošu atļauju.

6.4.2.11. Lai mazinātu ugunsgrēka iespējamību, drošības, kā arī teritorijas nosusināšanas nolūkiem, kūdras ieguves laukus paredzēts norobežot ar ūdens novadgrāvjiem. Nepieciešamības gadījumā uguns dzēšanai var tikt izmantoti ieguves teritorijā esošie ūdens krājumi. Kūdras ieguves teritorijā tiks projektēti un izveidoti ūdens ņemšanas baseini. Infrastruktūra, tajā skaitā ceļi, tiks izbūvēti, ņemot vērā ugunsdrošības prasības kūdras ieguves laukos. Paredzēts, ka, lai nodrošinātu ugunsdrošības pasākumus, ieguves teritorijā atradīsies mobilie motorsūkņi un ugunsdzēsības inventārs. Tehnika tiks aprīkota ar dzirksteļu slāpētājiem un ugunsdzēsīgajiem aparātiem. Kā preventīvais pasākums ir paredzēts regulāri veikt temperatūras mērījumus krautnēs, tā monitorējot potenciālās ugunsgrēka izcelšanās vietas. Paredzēts, ka ieguves teritorijai tiks izstrādāts ugunsdrošības plāns. Darbinieki tiks apmācīti, kā rīkoties arī ugunsgrēka izcelšanās gadījumā. Smēķēšana ieguves teritorijā būs atļauta tikai speciāli ierīkotās vietās.

6.4.2.12. Ņemot vērā visu iepriekš minēto un Ziņojumā novērtēto, Birojs konstatē, ka, ievērojot Ziņojumā ietvertos risinājumus un ietekmi mazinošos pasākumus, nav sagaidāms, ka Paredzētā darbība varētu atstāt būtisku negatīvu ietekmi uz hidroloģisko un hidroģeoloģisko režīmu, augsnes struktūras un mitruma izmaiņām, virszemes un pazemes ūdens kvalitāti vai veicināt mūsdienu ģeoloģisko procesu aktivizāciju nozīmīgos apjomos. Ar Paredzēto darbību ir sagaidāmas kūdras ieguvei raksturīgās ietekmes un papildus piesardzība ir saglabājama saistībā ar pasākumiem, kas veicami, lai nodrošinātu īpaši aizsargājamu biotopu aizsardzību, tomēr izmaiņas nav sagaidāmas tik nozīmīgas, lai atstātu iespaidu uz dabiskās vides absorbcijas spēju. Realizējot Ziņojumā ietvertos Paredzētās darbības vietas nosusināšanas risinājumus un ietekmi mazinošos pasākumus (arī nosēdbaseina izveide un tā funkciju uzturēšana), nav sagaidāms, ka Paredzētā darbība un ar to saistītie risinājumi varētu atstāt negatīvu ietekmi uz hidroloģisko un hidroģeoloģisko režīmu, augsnes struktūras un mitruma izmaiņām, kā arī uz mūsdienu ģeoloģiskajiem procesiem plašākās teritorijās nekā tas novērtēts Ziņojumā un minēts jau iepriekš šajā atzinumā. Birojs nav konstatējis izslēdzošus apstākļus Paredzētās darbības realizācijai. Atbilstoši Novērtējuma likuma 24. panta pirmajai daļai Ierosinātāja ir atbildīga par Ziņojumā ietverto risinājumu īstenošanu. Vienlaikus Birojs uzskata, ka saskaņā ar Novērtējuma likuma 20. panta desmito daļu ir nepieciešams arī ar šo atzinumu nostiprināt nosacījumus, ar kādiem Paredzētā darbība ir iespējama vai nav pieļaujama:

- a) Ūdens novadīšanas risinājums, kas ietver ūdensnotekas 6832533:01 padziļināšanu un tīrīšanu, nav pieļaujams.
- b) Atbilstoši Ziņojumā paredzētajam ūdensnotekai 68327:04, kuru plānots izmantot purva ūdeņu novadīšanai, pirms ūdens novadīšanas Kūkovas upē ir jāparedz un jānodrošina nosēdbaseina ierīkošana. Jānodrošina novadgrāvja tehniskā stāvokļa uzraudzība un pie nepieciešamības tā pārtīrīšana.
- c) Nosēdbedre ir izrokama pirms novadgrāvja pārtīrīšanas darbu uzsākšanas un darbus pabeidzot, nosēdbedre ir atkārtoti pārtīrāma.
- d) Atbilstoši Ziņojumā norādītajam grāvju rakšanas teknikai ir jāpārvietojas par ieguvei neizmantojamo purva pusi, no grāvjiem izraktā grunts ir novietojama uz atbērtnes, tādējādi sablīvējot kūdras virskārtu neizmantojamajā teritorijā un samazinot ūdens filtrāciju no teritorijas kontūrgrāvja virzienā.

- e) Jānodrošina Ziņojumā paredzētie ugunsdrošības pasākumi, tostarp preventīvie pasākumi, novēršot un samazinot ugunsgrēka izcelšanās iespējamību.

6.4.3. Gaisu piesārņojošo vielu un SEG emisijas un izmaiņas gaisa kvalitātē, tostarp no derīgā izraktena transportēšanas:

- 6.4.3.1. Galvenie gaisu piesārņojošo vielu emisijas avoti Paredzētās darbības rezultātā ir putekļu emisija no kūdras ieguves (sagatavošanas, iegūšanas, glabāšanas, transportēšanas), kā arī putekļu daļiņas un gāzveida izmeši no izmantotās tehnikas un transportlīdzekļu dzinējiem. Atradnes tiešā tuvumā nav dzīvojamo māju, tuvākā viensēta atrodas vairāk nekā 1 km attālumā no Paredzētās darbības vietas, bet kūdras transportēšanas maršrutiem – grants seguma pašvaldības ceļiem – tuvākās viensētas atrodas ceļu tiešā tuvumā.
- 6.4.3.2. No kūdras ieguves procesa kā nozīmīgākie emisiju avoti minēti kūdras frēzēšana, rušināšana (irdināšana), vālošana, savākšana, izbēršana, grēdu veidošana (bērtņošana), kā arī iekraušana autotransportā. No minētajiem procesiem Ziņojumā aprēķinātas daļiņu PM₁₀ un PM_{2,5} emisijas. Saskaņā ar plānoto kūdras ieguves tehnoloģisko shēmu Paredzētās darbības vietā kūdras resursu ieguve tiek plānota, izmantojot divas kūdras ieguves metodes – frēzkūdras ieguvi un grieztās kūdras ieguvi. Ziņojumā skaidrots, ka grieztās kūdras metodei piesārņojošo vielu emisiju novērtējums atsevišķi nav izdalīts, pamatojoties uz to, ka literatūrā šiem procesiem nav noteikti emisijas faktori, jo grieztās kūdras ieguve tiek veikta pie kūdras mitruma 91 – 92%, līdz ar to nav prognozējamās daļiņu emisijas. Pamatojoties uz iepriekš minēto, Ziņojumā, veicot piesārņojošo vielu emisiju aprēķinus, pieņemts, ka augstākas gaisu piesārņojošo vielu emisijas rada frēzkūdras ieguves metode (salīdzinājumā ar grieztās kūdras ieguves metodi) un Ziņojumā veikti aprēķini no ietekmes uz vidi viedokļa sliktākajai alternatīvai.
- 6.4.3.3. Paredzētā darbība ietver arī potenciālus būvniecības darbus (pievedceļu pārbūvi vai izbūvi, grāvja izbūvi). Būvdarbu laikā ir sagaidāmas papildus emisijas, tomēr tās vērtējamas kā īslaicīgas un pārejošas.
- 6.4.3.4. Atbilstoši Ziņojumam plānotās ieguves apkārtnē netiek veiktas darbības, kuru radītās ietekmes uz vidi varētu mijiedarboties ar kūdras ieguves radītajām. Nav pieejama informācija par citām paredzētajām darbībām, kurām varētu būt kumulatīvs raksturs ar kūdras ieguves procesu Atradnē un tās transportēšanas radītajām ietekmēm.
- 6.4.3.5. Lai veiktu kūdras ieguves procesu, plānots nodarbināt līdz 6 strādājošām tehnikas vienībām vienlaicīgi, atkarībā no tekoši īstenotā kūdras ieguves procesa soļa: 2 tehnikas vienības lauku sagatavošanai, krautņu veidošanai un produkcijas iekraušanai (ekskavatoru tehnika), 2 tehnikas vienības kūdras ieguvei (traktortehnika), 2 tehnikas vienības transportēšanai (pašizgāzēji). Emisiju aprēķini veikti pieņemot, ka traktortehnika darbosies 95 dienas gadā, vidēji 9 stundas dienā. Transporta vienību vidējais degvielas patēriņš pieņemts 16 – 17 l/h. No tehnikas izmantošanas aprēķinātas oglekļa oksīdu, slāpekļa oksīdu, sēra dioksīdu, daļiņu PM₁₀ un daļiņu PM_{2,5} emisijas.
- 6.4.3.6. Emisiju daudzuma aprēķiniem izmantota Austrālijas Vides un kultūras aizsardzības departamenta piesārņojošo vielu emisiju apkopojums “*Emission Estimation Technique Manual for Combustion Engines, Version 3.0*”, 2008. gada jūnijs.¹⁴

¹⁴ Environment Australia “Emissions Estimation Technique Manual for Combustion engines, Version 3.0” (National Pollutant Inventory, Environment Australia, June, 2008).

Emisijas daudzums tiek aprēķināts, balstoties uz prognozēto degvielas patēriņu, degvielas veidu, industriālā transporta veidu.

- 6.4.3.7. Lai novērtētu un prognozētu kopējo ietekmi uz gaisa kvalitāti, Ziņojumā kontekstā ar plānoto darbību novērtēts arī transportlīdzekļu radītais piesārņojums. Aprēķinos ņemts vērā, ka kūdras izvešanu no kūdras laukiem paredzēts veikt ar 29 m³ ietilpīgu kravas transportu, kūdru plānots izvest no kūdras laukiem darba dienās (240 dienas gadā) darba laikā no plkst. 8:00 līdz 17:00. Plānoto reisu skaits ir 20 reisi dienā jeb 4800 reisu gadā. Kūdras transportēšanai izmantos tehnikas vienības ar noslēgtām kravas tilpnēm.
- 6.4.3.8. Autotransporta radīto emisiju aprēķins veikts saskaņā ar Austrālijas Vides un kultūras aizsardzības departamenta piesārņojošo vielu emisiju apkopojumu "*Emission Estimation Technique Manual for Agregated Emissions from Motor Vehicles 1.0*"¹⁵. Emisiju aprēķini veikti balstoties uz transporta veidu, ceļa tipu un nobraukto attālumu (km). Emisiju vērtējums veikts četriem dažādiem scenārijiem. Bez autotransporta izplūdes gāzu radītajām emisijām Ziņojumā novērtētas arī emisijas, kas radīsies, pārvietojoties pa piebraucamajiem ceļiem, ceļa seguma putēšanas rezultātā. Emisiju aprēķini veikti saskaņā ar ASV Vides aizsardzības aģentūras (EPA) metodiku.
- 6.4.3.9. Lai novērtētu emisijas no frēzkūdras un gabalkūdras iegūšanas, apkopotu emisiju faktori dažādiem frēzkūdras iegūšanas procesiem. Aprēķinos ņemts vērā, ka kopējais plānotais izstrādes laukums ir 224,4 ha, gada laikā paredzēta kūdras ieguve 140 000 m³ apjomā. Kūdras izstrādi tiek plānots veikt 13 ciklos. Kūdras izstrādi plānots veikt 9 stundas/dienā 95 dienas jeb 850 stundas/gadā pamatā laika periodā no maija līdz septembrim. Viena hektāra apstrāde veicot frēzēšanu, iridnāšanu ar rušinātāju un vālošanu jeb savākšanu tiek veikta vidēji divu stundu laikā. Tādējādi pieņemts, ka katras darbības veikšanai tiek patērētas 0,5 h, jo iridnāšanas ar rušinātāju tiek veikta viena cikla laikā 1-3 reizes, pieņemts, ka vidēji tiks veikts 2 reizes. Saskaņā ar Ziņojumu pēc kūdras savākšanas procesa ar savācēju, tā tiek izbēta, lai veidotu bērnes. Vienas bērtnes garums ir līdz 50 m, platums vidēji 15 m, un augstums līdz 5m, vienā bērtnē maksimāli tiek uzglabāts 1600 m³. Kopā paredzētas 4 bērtnes. Vienas bērtnes izveide aizņem aptuveni 21 h. Savāktās frēzkūdras kaudzes paredzēts nosegt ar polietilēna plēvi, kas ierobežo vēja izraisīto putekļu nonākšanu apkārtējā vidē, vēja erozija no kaudzēm nenotiek.
- 6.4.3.10. Gaisu piesārņojošo vielu izkliedes modelēšana veikta izmantojot datorprogrammu AERMOD (licences Nr. AER0005238, licence bez termiņa). Minētā datorprogramma ir pielietojama rūpniecisko gaisa piesārņojuma avotu emisiju izkliedes aprēķināšanai, ņemot vērā emisijas avotu īpatnības, apkārtnes apbūvi, reljefu un vietējos meteoroloģiskos apstākļus. Piesārņojošo vielu izkliedes aprēķiniem izmantoti ilggadīgie LVGMC dati, kas raksturo laikapstākļus teritorijas apkārtņē 2013. - 2017. gadā ar stundas intervālu (Rēzeknes novērojumu stacija).
- 6.4.3.11. Ziņojumā iekļauts piesārņojošo vielu izkliedes rezultātu novērtējums no kūdras ieguves procesiem, kas salīdzināti ar Ministru kabineta 2009. gada 3. novembra noteikumos Nr.1290 "*Noteikumi par gaisa kvalitāti*" (turpmāk – Noteikumi Nr.1290) ietvertajiem normatīviem. Saskaņā ar novērtējuma rezultātu būtiskākās izmaiņas gaisa kvalitātē no plānotās darbības ir saistītas ar cieto daļiņu emisiju apkārtējā vidē. Pamatojoties uz veikto novērtējumu, secināts, ka mazākas piesārņojošo vielu koncentrācijas veidojas 1. un 3. transportēšanas alternatīvas izmantošanas gadījumā. Vienlaikus nevienai no piesārņojošām vielām nevienā no

¹⁵ Environment Australia "Emissions Estimation Technique Manual for Aggregate Emissions from Motor Vehicles, Version 1.0" (National Pollutant Inventory, Environment Australia, November, 2000).

vērtētajām alternatīvām maksimālā aprēķinātā summārā koncentrācija ārpus darba zonas – Atradnes teritorijas nepārsniedz ~ 77 % no normatīva. Vienlaikus jāņem vērā, ka visi transportēšanas ceļi ir ar grants segumu un nelabvēlīgos meteoroloģiskajos apstākļos un pie neatbilstošas ceļa kvalitātes piesārņojuma koncentrācijas var būt arī augstākas, turklāt transportēšanas ceļu tiešā tuvumā (10 – 45 m attālumā) atrodas vairākas viensētas (*“Paipalas”*, *“Lejas mājas”*, *“Lapiņas”*, *“Olutiņi”*, pārējās viensētas atrodas vairāk kā 85 m attālumā). Līdz ar to nolūkā mazināt kūdras materiāla putēšanu, Ierosinātāja kūdras transportēšanu plāno veikt izmantojot automašīnas, kas noklātas ar pārsegumu (tentiem), kā arī Ierosinātāja apņēmusies nepieciešamības gadījumā rast risinājumu emisiju samazināšanai, piemēram, veicot ceļu laistīšanu. Biroja ieskatā, ja tiek salīdzināta esošā situācija ar plānoto, tad ir prognozējams lokāls piesārņojuma pieaugums, tomēr Ziņojumā ietvertie emisiju aprēķini un to izkliedes modelēšana norāda, ka plānotajos darba apstākļos Atradnei un transportēšanas ceļam tuvāko viensētu teritorijās nav sagaidāmi normatīvajos aktos noteikto gaisa kvalitātes robežvērtību pārsniegumi un gaisa piesārņojuma aspektā pastāv iespēja izmantot jebkuru no četrām transportēšanas alternatīvām.

- 6.4.3.12. Paredzētās darbības kontekstā IVN ietvaros aprēķinātas SEG emisiju vērtības, kas radīsies no kūdras ieguves Paredzētās darbības teritorijā un to prognozētais samazinājums īstenojot plānoto zemes rekultivācijas veidu (renaturalizāciju un daļēju apmežošanu). SEG novērtējumā izmantota tā pati metodika, kas piemērojama, sagatavojot sektora emisiju prognozes Nacionālajam inventarizācijas ziņojumam (turpmāk – NIZ) - SEG emisiju aprēķins veikts izmantojot Klimata pārmaiņu starpvaldību padomes (IPCC) izstrādātas metodoloģijas (2006. gada vadlīnijas un to 2013. gada papildinājums). Saskaņā ar Ziņojumā iekļauto aprēķinu viena gada laikā no atklātajiem kūdras ieguves laukiem tiek emitēts ~ 21,51 tūkst. t CO₂ ekv., kas ir 1,7% no 2016. gada emisiju inventarizācijas apkopotajiem datiem no Latvijas purvos iegūtās kūdras rādītājiem. Kopējās 58 gadu emisijas ir 1247,58 tūkst. t CO₂ ekv. Ņemot vērā minēto, nav pamata uzskatīt, ka ar Paredzētās darbības realizāciju attiecīgā sektora SEG emisijas tiktu būtiski palielinātas, tomēr tās ir vērā ņemamas.
- 6.4.3.13. Bez purva izstrādes emisijām, nepieciešams izvērtēt arī emisijas no renaturalizācijas un rekultivācijas procesa, kas pieņemts 100 gadu. Plānots, ka kūdras ieguve tiks pabeigta līdz 0,6 m slānim. Vidējās ikgadējās SEG emisijas no augsnes renaturalizācijas visai purva izstrādes teritorijai ir 0,688 tūkst. t CO₂ ekv. gadā, bet pie daļējas renaturalizācijas 124,4 ha platībā – 0,382 tūkst. t CO₂ ekv., pārējos 100 ha veicot rekultivāciju – apmežošanu. Apmežošanas (purva pārveidošana meža zemēs) rezultātā paredzētais emisiju samazinājums būs - 0,064 tūkst. t CO₂ gadā. Izstrādātāja norādījusi, ka rekultivētās platības rada ievērojami zemākas CO₂ emisijas (3%) salīdzinot ar kūdras ieguves laukiem, līdz ar to, kūdras ieguvi nepieciešams organizēt pēc iespējas efektīvu, tādējādi samazinot laika periodu, kad kūdras lauki ir atsegti un paralēli uzsākt pakāpenisku kūdras lauku rekultivāciju.
- 6.4.3.14. Lemjot par obligāto nosacījumu izvirzīšanas nepieciešamību, Birojs norāda, ka normatīvajos aktos noteikto prasību, tajā skaitā gaisa kvalitātes normatīvu ievērošana ir beznosacījuma prasība, kas jau noregulēta ar ārējiem normatīvajiem aktiem un ir Ierosinātājai saistoša. Citādā veidā Paredzētā darbība nav pieļaujama. Tajā pat laikā Birojs, izvērtējis situāciju, kad Paredzētās darbības vietai tuvākā viensēta atrodas vairāk kā 1 km attālumā uz A no tās, kā arī to, ka Atradni no apkārtējās teritorijas lielākoties norobežo mežaina josla, secina, ka Darbības vietas novietojums attiecībā pret apdzīvotām teritorijām ir piemērots Paredzētās darbības veikšanai. Ievērojamā attāluma dēļ gaisa piesārņojuma mazināšanas aspektā veidojas labvēlīgi apstākļi gaisa piesārņojuma izkliedei, kā rezultātā piesārņojošo vielu koncentrācijas ārpus

Atradnes teritorijas un pie tuvākajām dzīvojamām mājām ir nebūtiskas. Tai pat laikā Birojs uzskata, ka konkrētajā gadījumā saskaņā ar Novērtējuma likuma 20. panta desmito daļu darbu transportēšanai papildus izvirzāms šāds nosacījums:

- a) Nepieciešamības gadījumā sausā laikā jānodrošina Atradnes pievedceļa laistīšana un/vai apstrāde ar līdzekli, kas samazina putēšanu, samazinot iespējamu papildus putekļu emisiju izplatību dzīvojamo māju teritoriju tuvumā.**
- b) Izvēloties transportēšanas alternatīvu, transportēšanas ceļa izmantošanā (un sagatavošanai izmantošanai) ievērojami Sugu un biotopu ekspertes nosacījumi ietekmes mazināšanai attiecībā uz atsevišķu meža un koku joslu saglabāšanu (skat. Sugu un biotopu ekspertes Atzinumu, Ziņojuma 14. pielikums).**
- c) Nav pieļaujama vaļēju un nenosegtu kravu pārvadāšana.**

6.4.4. Troksnis un tā izplatība, tostarp no derīgā izrakteņa transportēšanas:

- 6.4.4.1. Kūdras ieguve un ar to saistītās darbības rada troksni, kas, atkarībā no piegulošo teritoriju izmantošanas, var būt traucējošs un atstāt ietekmi uz Darbības vietas tuvumā esošiem objektiem un teritorijām, kas ir jutīgi pret troksni, tajā skaitā cilvēku uzturēšanās vietas, dzīvojamās mājas, sabiedriskas nozīmes objekti u.c. Trokšņa izplatības novērtējums ir veikts, ņemot vērā jau esošo trokšņa līmeni Atradnes tuvumā un Paredzēto darbību.
- 6.4.4.2. Galvenie trokšņa rašanās avoti, kas saistās ar Paredzēto darbību, ir saistīti ar kūdras ieguves teritorijas sagatavošanu, kas ietver esošās meliorācijas sistēmas pārtīrīšanu, atmežošanas procesa veikšanu ~ 2,35 ha platībā, apauguma novākšanu aptuveni 222,05 ha platībā un purva virskārtas noņemšanu – 223,392 ha platībā, ar kūdras ieguves procesiem un tās transportēšanu Atradnes teritorijas iekšienē, kā arī ar iekraušanu autotransportā tālākai pārvadāšanai. Ziņojumā sniegta informācija arī par iegūtās kūdras iespējamiem transportēšanas maršrutiem, to izvietojumu un plānotiem būvniecības risinājumiem Darbības vietā un Atradnes teritorijā, esošo un plānoto satiksmes intensitāti gan no Atradnes, gan reģionālajiem autoceļiem, kā arī sniegts vērtējums par satiksmes intensitātes palielināšanās ietekmi uz apdzīvotām teritorijām.
- 6.4.4.3. Kūdras ieguves radītais trokšņa līmenis novērtēts, ņemot vērā, ka Atradnes izstrādē tiks kombinēti kūdras frēzēšanas un griešanas paņēmieni. Kūdras ieguve, izmantojot frēzēšanas paņēmieni, saistīta ar ieguves lauku frēzēšanu un rušināšanu, kūdras savākšanu, bērtņošanu, iekraušanu un transportēšanu, bet, izmantojot griešanas paņēmieni, tā saistīta ar ieguves lauka profilēšanu, kūdras griešanu un transportēšanu, izmantojot speciālu kūdras griešanas tehniku un autotransportu.
- 6.4.4.4. Atbilstoši Ministru kabineta 2014. gada 7. janvāra noteikumu Nr.16 *“Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība”* (turpmāk – Trokšņa noteikumi Nr.16) 1. pielikuma 1.2. punktam, novērtējot trokšņa rādītājus, ņem vērā, ka dienas ilgums ir 12 stundas, vakars – 4 stundas, nakts – 8 stundas. Diena ir no plkst. 7.00 līdz 19.00, vakars – no plkst. 19.00 līdz 23.00, nakts – no plkst. 23.00 līdz 7.00, bet gads ir uz skaņas emisiju attiecināms meteoroloģisko apstākļu ziņā vidējs gads. Atbilstoši Ziņojumā sniegtajai informācijai paredzams, ka kūdras ieguves process, kā arī transportēšana tiks veikta periodā no plkst. 8.00 līdz 19.00. Atbilstoši Trokšņa noteikumu Nr. 16 1. pielikuma 1.2. punktam Paredzētā darbība - kūdras ieguve un transports - plānota periodā, kas kvalificējas kā diena (t.i. – vakara un nakts periodā

troksnis, kas saistīts ar Paredzēto darbību, netiks radīts) un individuālo (savrupmāju, mazstāvu vai viensētu) dzīvojamo māju apbūves teritorijās trokšņa A – izsvartais ilgtermiņa vidējais skaņas līmenis (L_{diena}) nedrīkst pārsniegt 55 dB(A).

- 6.4.4.5. Lai novērtētu kūdras ieguves un transportēšanas radīto trokšņa ietekmi, IVN ietvaros tika modelētas visas novērtējumā apskatītās transportēšanas alternatīvas (maršruti), aprēķiniem izmantojot informāciju par kūdras ieguves veidu un apjomu. Novērtējumā pieņemts, ka kūdras ieguvi plānots veikt laikā no maija līdz septembrim sešas dienas nedēļā, 95 dienas gadā, savukārt kūdras izvešana no kūdras laukiem tiks veikta ar 29 m³ ietilpīgu kravas transportu, kūdru izvedot no kūdras laukiem darba dienās (240 dienas gadā) darba laikā no plkst. 8:00 līdz 17:00. Plānoto reisu skaits ir 20 reisi dienā (vienā virzienā) jeb 4800 reisi gadā (ietverot gan gabalkūdru, gan frēzkūdru). Paredzētās darbības radītais trokšņa līmenis dzīvojamās apbūves teritorijās atkarībā no iespējamām transportēšanas alternatīvām, kas noteikts trokšņa rādītājam L_{diena} , attēlots Ziņojuma 4.6.11. tabulā.
- 6.4.4.6. Vērtējot ietekmes no kūdras ieguves procesiem esošajās un plānotajās teritorijās attiecībā pret dzīvojamām teritorijām, kurās piemērojami trokšņu robežlielumi, secināms, ka ieguves lauki atrodas no šādām teritorijām salīdzinoši atstatu (vairāk nekā 1 km attālumā), turklāt Darbības vietu no apkārtējām teritorijām atdala mežu teritorijas. Darbības vietas tiešā tuvumā neatrodas dzīvojamās vai sabiedriskās ēkas, tuvākās apdzīvotās vietas ir viensēta “*Austru mājas*”, kas atrodas ~ 1,05 km attālumā un viensēta “*Paipalas*”, kas atrodas ~ 1,15 km attālumā no paredzētās darbības teritorijas. Tuvākā viensēta Krievijas Federācijā ir viensēta Gologuzkas ciemā ~ 1,6 km no izstrādes teritorijas. Tuvākie ciemi “*Safronovka*” atrodas ~ 1,15 km, “*Maksi*” ~ 1,05 km, “*Gologuzka*” (Krievijas Federācija) ~ 2 km attālumā no Paredzētās darbības teritorijas.
- 6.4.4.7. Transportēšanas maršruti Nr. 2 un Nr. 4 no Atradnes pa pašvaldības ceļu virzās galvenokārt caur meža un lauksaimniecības teritorijām, savukārt maršrutu Nr. 1 un Nr. 3 gadījumā kūdras transportēšanas maršruta tuvumā (līdz autoceļam P45) atrodas vairākas viensētas, no kurām tiešā autoceļa tuvumā (autoceļa aizsargjoslā) atrodas trīs viensētas “*Lejas mājas*”, “*Lapiņi*”, “*Olūtiņi*”.
- 6.4.4.8. Ziņojumā novērtēts, ka Atradnes tuvumā atrodas vairāki nozīmīgi transporta infrastruktūras objekti, kas IVN novērtējuma ietvaros tika vērtēti kā fona trokšņa avoti – autoceļš P45 un autoceļš V479, kā arī plānotās darbības teritorijai tuvumā atrodas dzelzceļa līnija (Rēzekne – Kārsava – Valsts robeža). Dati par trokšņa avotiem – valsts reģionālās nozīmes autoceļam P45 un valsts vietējās nozīmes autoceļam V479 – novietojumu, kas iegūti no Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūras (LĢIA) sagatavotās topogrāfiskās kartes, papildināti ar informāciju par brauktuves platumu, atļauto kustības ātrumu, ceļa segumu, kā arī kustības intensitāti raksturojošiem datiem. Informācija par trokšņa piesārņojuma avotiem, kas rodas no valsts autoceļiem, iegūta no VAS “*Latvijas Valsts ceļi*” publiskotās informācijas par satiksmes intensitātes sadalījumu diennakts griezumā satiksmes uzskaites punktus.
- 6.4.4.9. Trokšņa rādītāju novērtēšanai un modelēšanai izmantota DataKustik GmbH izstrādātā trokšņa prognozēšanas un kartēšanas programmatūra CadnA (Licences numurs L43912). Autoceļu satiksmes radītā trokšņa novērtēšanai izmantota Francijā izstrādātā aprēķinu metode “*NMB-Routes-96 (SETRA-CERT ULPC-CSTB)*”. Dzelzceļa radītais troksnis novērtēts izmantojot Nīderlandē izstrādāto aprēķina metodi “*RMR*”. Paredzētās darbības radītā trokšņa novērtēšanai tika izmantoti dati no Latvijas būvnormatīva LBN 003-01 un 003-15 “*Būvklimateoloģija*” par vēja virzienu, bezvēja atkārtosanos, ilgtermiņa vidējo gaisa temperatūru (°C) un diennakts vidējo gaisa relatīvo mitrumu (%).

- 6.4.4.10. Iegūtie rezultāti liecina, ka, aprēķinot fona trokšņa līmeni, Paredzētās darbības tuvumā esošajās teritorijās, kurās piemērojami trokšņu robežlielumi, esošais trokšņa līmenis nepārsniedz 35 dB (A). Augstākais fona trokšņa līmenis novērojams viensētā “Angora”, kur dienā tiek sasniegti ~45 dB (A). Nevienā no Paredzēto darbības tuvumā esošām apbūves teritorijās netiek pārkāpti Trokšņa noteikumos Nr. 16 noteiktie vides trokšņa robežlielumi.
- 6.4.4.11. Paredzētās darbības ietekmē, uzsākot iegūtās kūdras izvešanu, palielināsies autotransporta radītā trokšņa ietekme. Ziņojumā ietvertajā autotransporta radītā trokšņa līmeņa izmaiņu novērtējuma rezultātā secināts, ka, realizējot transportēšanas 1. vai 3. maršrutu, transportēšanas maršrutu tuvumā esošajās viensētās “Lejas mājas”, “Lapiņi”, “Olūtiņi” ir paredzams trokšņa līmeņa pieaugums par ~15 - 17 dB (A), tādējādi dienas stundās sasniedzot 47 – 52 dB (A). Tomēr nevienā no minētajām viensētām trokšņa līmenis dienas periodā nepārsniedz Trokšņu noteikumos Nr. 16 noteiktos vides trokšņa robežlielumus, turklāt šīs viensētas atrodas aizsargjoslās gar autoceļiem, kur noteiktie trokšņa robežlielumi ir uzskatāmi par mērķlielumiem. Pārējās viensētās, kur novērojama trokšņa līmeņa palielināšanās - “Paipalas”, “Avoti”, “Mačusolas mājas”, novērots mazāks trokšņa līmeņa pieaugums. Savukārt, realizējot 2. un 4. alternatīvu, viensētu skaits, kurās palielinās trokšņa līmenis, salīdzinot ar 1. alternatīvu un 3. alternatīvu, ir mazāks.
- 6.4.4.12. Tādējādi atbilstoši veiktajam Paredzētās darbības ietekmes novērtējumam Izstrādātāja secinājusi, ka Paredzētā darbība (kūdras ieguves process un iegūtā materiāla transportēšana) nav priekšnosacījums Trokšņa noteikumu Nr. 16 2. pielikumā paredzēto robežvērtību pārsniegumam, tādēļ Paredzētās darbības radītā trokšņa ietekme uz tuvējo dzīvojamo māju teritorijām uzskatāma kā neliela un nebūtiska. Arī novērtējot summāro sagaidāmo trokšņa līmeni (Paredzētās darbības radītais troksnis summāri ar pastāvošo vides troksni no citiem trokšņa avotiem) Darbības vietai tuvumā esošajās apbūves teritorijās nav sagaidāmas būtiskas trokšņa līmeņa izmaiņas. Izvērtējot esošās un Paredzētās darbības radītā trokšņa novērtējumu, Birojs ņem vērā, ka atkarībā no pieprasījuma un sezonas, autotransporta plūsma var būt daļēji mainīga, taču kopumā Paredzētās darbības pieaugums uz tuvākajiem autoceļiem uzskatāms par relatīvi nelielu, līdz ar to salīdzinot ar jau esošo situāciju, Paredzētās darbības gaitā nav sagaidāma būtiska ietekme uz apkārtējās vides stāvokļa pasliktināšanos kūdras transportēšanas maršrutam pieguļošajās apbūves teritorijās.
- 6.4.4.13. Ņemot vērā, ka Darbības vietai tuvākās dzīvojamās mājas atrodas pietiekami lielā attālumā un Darbības vietu ieskauj mežainas teritorijas, nav sagaidāms, ka kūdras ieguve un arī transportēšana no ieguves vietas līdz autoceļiem P45 vai V479 var atstāt būtisku negatīvu ietekmi uz tuvumā esošo viensētu iedzīvotājiem. **Lemjot par obligāto nosacījumu izvirzīšanas nepieciešamību, Birojs ņem vērā, ka normatīvajos aktos noteikto prasību, tajā skaitā trokšņa līmeņa normatīvu ievērošana ir beznosacījuma prasība, kas jau noregulēta ar ārējiem normatīvajiem aktiem un ir Ierosinātajai saistoša. Citādā veidā Paredzētā darbība nav pieļaujama. Tajā pat laikā Birojs uzskata, ka konkrētajā gadījumā saskaņā ar Novērtējuma likuma 20. panta desmito daļu darbu veikšanai ir izvirzāmi nosacījumi ar kādiem tā īstenojama vai nav pieļaujama:**
- a) Tā kā nav vērtēta iespējama ietekme kūdras transportēšanai, ja tā tiktu veikta ārpus novērtētā dienas perioda, Paredzētā darbība nodrošināma, ievērojot Ziņojumā vērtētos transportēšanas laikus, kas orientējoši noteikti no plkst. 7.00 līdz 19.00 un neparedz regulāru kravu autotransporta kustību vakara un nakts stundās.

- b) Lai arī pašlaik no Ziņojuma materiāliem neizriet nozīmīgas problēmsituācijas, prognozētie kūdras ieguves apjomi pa gadiem var daļēji mainīties, līdz ar to arī ietekmes, tajā skaitā no transportēšanas var būt daļēji atšķirīgas, tādēļ argumentētu sūdzību saņemšanas gadījumā dzīvojamo māju teritorijās un pie Paredzētās darbības trokšņa ietekmei visvairāk pakļautajām fasādēm, nepieciešamības gadījumā sadarbībā ar pašvaldību, veicami mērījumi Trokšņa noteikumu Nr. 16 paredzētajā kārtībā un, atkarībā no to rezultātiem, lemjams par troksni ierobežojošu pasākumu nepieciešamību. Pēc papildus pasākumu realizācijas (ja tādi bijuši nepieciešami) jāveic atkārtoti trokšņa mērījumi. Visi trokšņa mērījumu rezultāti iesniedzami Rēzeknes RVP un pašvaldībā, bet trokšņa pārsnieguma gadījumā arī pasākumu plāns, ar kuriem tiks nodrošināta robežlielumu ievērošana.

Rezumējoši Birojs secina, ka Ierosinātāja ir izvērtējusi risinājumus Paredzētās darbības realizācijai un sagaidāmās ietekmes galvenajos aspektos, tajā skaitā ietekmi uz īpaši aizsargājamām dabas vērtībām un bioloģisko daudzveidību, gaisa kvalitāti un trokšņa līmeni, transportēšanas ietekmes, ietekmi uz hidroloģisko un hidroģeoloģisko režīmu, augšnes struktūras un mitruma režīmu, pārrobežu ietekmi u.c. Izvērtējis Ziņojumā vērtētās kūdras transportēšanas maršrutu alternatīvas, tostarp to ietekmi uz gaisa kvalitāti un trokšņa līmeni, Birojs nekonstatē tādus apstākļus, kas kopumā nepieļautu Paredzēto darbību vai kādu tās vērtēto transportēšanas alternatīvu.

Vienlaikus no veiktā novērtējuma izriet, ka ūdens novadīšanai no purva teritorijas izmantojama ūdensnoteka ar ŪSIK kodu 68327:04, bet ūdensnotekas ar ŪSIK kodu 6832533:01 izmantošana nav pieļaujama, jo tas radītu lielāku ietekmi uz ūdensnotekai piegulošajām dabas vērtībām.

Lēmumu par Paredzētās darbības realizācijas pieļaujamību pieņem Novērtējuma likuma 21. panta kārtībā. Attiecīgā valsts institūcija, pašvaldība vai cita likumā noteiktā institūcija, vispusīgi izvērtē Ziņojumu, pašvaldību un sabiedrības viedokli un, ievērojot Biroja atzinumu par Ziņojumu, normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā pieņem lēmumu par Paredzētās darbības akceptēšanu vai neakceptēšanu. Ja tiek pieņemts lēmums par Paredzētās darbības pieļaujamību, Paredzēto darbību iespējams īstenot tikai ievērojot ārējos normatīvajos aktos noteiktos, Ziņojumā paredzētos un ar šo Biroja atzinumu izvirzītos nosacījumus, ar kādiem tā varētu būt īstenojama (Novērtējuma likuma 22. panta divi *prim* daļa).

Direktors

(paraksts*)

A. Lukšēvics

* Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu